

2 KORIN

Irapa Reoro Vo Vukuo Iava

Pol vao eraopa pasi rigatoreva vo ivao isivaaro iava oa-ia rovopa pasi rigatoreva Masedonia Provins-ia toupaoro. Uva voea Korin urui-ia tou irara rovopa pasi vieiivoiva, vuri pitupituro kavuiva. Oa iava Taitas vo reo kaereva Pol iare rera tavisa voea vo pitupituroaro iava varao vearopara. Eva-a oa iava vao-ia eraopa pasi rera vaaro rorua karekereva voeapa.

Ari viapau voea rutu lotupa irara rera Pol vo reoaro sirova utuaepa. Viapau. Aue iava uvare touvira vuri pitupituro purapaiva. Uvare Pol vo vaisiaro aposel vaisi akaipa piepaiva oiso purapaoro, Viapau oiraopato-a ro Pol, oa iava viapau uvuipaiei rera vo reoaro uvupasa. Oire uva va-a eva oa iava ora rera iava goruvira voea tavitavireva, uvare Pauto rera reesireva oisore ra aposel kovo purapareve (2 Ko 10:1–13:10).

1. Ora rera iava aviavi pie reoro, ora vearo vaisi purareva Pol, 1:1-11.
 2. Pol ora rera vaisiaro aposel vaisi oirao piereva voeaopa vakuvaku vovou irara, 1:12–7:16.
 3. Oirao pie vovou irara uvuipaai araoko irara oaive tauvapaive vo Jisas vaisiaro-ia, 8:1–9:15.
 4. Goruvira Pol ora rera vaaro iava aposel kovo taviroepa. Teapi kuuvu irara vo siposiporoaro sirova utupaae Korin vata, 10:1–13:10.
 5. Ovoiopa reoroaro varao Pol varaaro ora oreorovu varao goru reoro rutu, 13:11-14.
-

1 ^a Pauto ragai Pol roporeva oiso ra oiso toupaa, Krais Jisas reraaro ragai aposelto. Oa iava vegei-a vao ora ro-ia vigei araokotoaaro, Timoti vegoa vo rigato puravevoi visiipa Pauto voeaaro rutu visiigoa evoa Korin urui-ia lotu purapataveira. Ora voearopa tapo oearovu oearoa evo taere iava vo uruiro-ia toupaiveira Grik taere Pauto voeaaro.

² Uva ragai vo ruipaaro-a vao-ia oa-ia oiso vovouparai ra Pauto vigei Aitearo ora ro vigei reraaro Turaro Jisas Krais visiipa vereopa vovou rutu purasi visii tauvapaoro ora gavaure vovou.

^a 1:1 1 Ti 1:1

Pol Pautoa-ia Vearo Vaisi Purareva Vao-ia Osa Oisoa Rera Tauvapareve

³Uvuiipavie i ra Pautoa-ia vearo vaisi rutu purapape rera-ia rorupaoro vigei reraaro Turaro Jisas Krais Aitearo. Ro Aite ira riroa rutu kaviko vovou purapareveira. Ro-ia Pauto ira ruvara iava otauvarovu rutu oupapeira. ^{4^b} Vosa tavakaa vai vegei-ia pou piro, ra oai-ia oisoa vegei tauvapareve. Osa iava uvuiipaveiei ita ra oisi oearovu tauvapave, vo osa voearo-ia ita vo tavaka poupa piro. Eake iava? Uvare vegei ita uvuiipaveiei ra vo tauvaa ita topa piepave oearovupa, oiso osa vegei pie rovopareveira Pauto. ⁵Oiraopavira oiso rutu ita osa Krais-pa vo siitoka eva siraao oisoa vatepaive oearovu. Uva vo raiva raga ita eva kataia oa sirova ita uvuiipaveiei ra riroa siitoka vo siraaro oupave. Oire uva oisi-a eisi osa iava uvuiipaveiei ra riroa rutu tauva oupave Pauto ruvara iava, vo rara Krais tapo ora tavosipave rutu. ^{6^c} Ari ita, oearovu vegei vuri piepaiveira. Uva va-a eva oa iava Pauto vegei tauvapareveira. Uva vearpai oisi ita. Uvare vosa vegei oisi piepaive eisi, oa iava uvuiipaveiei ra oisi iava goruvira toupave visii vo vovouaro varaata piepasa. Ra va iava oisi vegei vo vovouaro siiturepaoro va sirova ora visii iava oirao pie vovouro oavissii rutu goru piepata. Ra va iava oiso purapata “Vigei ita uvuiipavie i ra oiso rutu goruvira torepavio osa vaitereo Pol vaio,” vo rara vo siitoka vo siraaro visii-ia poupa piro. ⁷Eva-a oa vituaro iava uvuiipaveiei ra oiso taraipave visii-ia, Oiraopavira goruvira rutu torepaa, uvare tavaka vo vavataaro sovopaiveira oiso osa vegei. Oa iava va vao riroa tauva oupaivoi, oiso osa vegei ita vo tauva oupaveair a vokiara rutu-ia.

^{8^d} Araoko irara oave, oiso ruipapaveiei ra otavakarovu iava taraipata varao oara vegei-ia poupa pirorao vo Esia Provins-ia. Ari ita, riroa rutu vavata vegei-ia pou pirorao va vao tavaka vo vavataaro. Oa iava raveravevira oisoa toupave voa oiso rugooopaoro, Vegeivi kopiipaveiei. ^{9^e} Oiraopavira rutu, uvare oiso rutu rugoopaveiera, Vegoa ita reesivora, oisire ra vegei upoive. Uva vo rugoo-a eva vegei-ia pou ovoi pirora, oa iava viapau oiso rugoopaveiera ra ora vegei ovovouiaro sirova goruvira toreve. Viapau. Ari kataitoa raga Pauto vegei Virivaripato, ira raga ita uvuiparoi ra vegei virivaripareve. Ro ira oirara tore piepareveira vorevira kopii tapirova. ¹⁰Ari ita, oisi ragavira oisoa vegei virivari piepareve voeao asavira oea oisoa vegei-ia upo ruipa ragapaave. Uva vo vokio ita oisi raga vegei virivaripareveira. Oire uva oisi-a eisi osa uvuiipaveiei ita rera-ia raripave vovio utupaua, vo rara ita vegei iare tutuu piepaive ita va kopii vorerivira. ^{11^f} Uva uvuiparoi ra vegei ita tauvapareve, vo rara visii

^b 1:4 2 Ko 7:6-7, 13 ^c 1:6 2 Ko 4:15 ^d 1:8 Ap 19:23 ^e 1:9 Jer 17:5, 7 ^f 1:11 Ro 15:30; Fl 1:19

vegeipa variripata vegei tauvapaoro. Ra va iava Pauto visii vo variriroaro riroara uvupaoro vegei-ia vearoa purapareve. Eisi osa ragavira iava riro irara uvuipaii ra vo tauva eveipaoro rera vaisiaro kae piepaive va iava vearo vaisi purapaoro.

Pol Viapau Oiso Korin-pa Irara Keareva

^{12^s} Oire uva vegei vaaro-a vao-ia riroa rutu rorua, ororuua rutu vituaro-a vao sovopaaivo vo ora ragai iava sopaua-ia. Eake iava? Uvare oiso taraiparai Pauto vegei-ia vearoa rutu purapareveira vo vegei iava sopauarei goru piepaoro. Oa iava vegei visii tapo toupaoro ora oearovu tapo voraro oisi va torevoko rugorugooro rutu Pauto vo rugorugooroaro ora katai vovou oisoa purapave ita. Oiraopavira viapau oiso vo rasio vo taraiaro sirova utupaoro-a, ari Pauto vo tauvaaro iavirava raga vegei oisoa vereopa vovouro purapave evara. ¹³Vosa opasirovu rigatopaavora visiipa, oara-ia evara roroio reoro raga rigatoavora visiipa. ¹⁴Uva oiso vovouparai rutu ra utupauavi vo reo-ia vao ora vegei iava vearovira taraitavere rutu, oreoa-ia vo vokio gare visivi vavagisipatai. Vaore vosa vo utupaua ovokia-ia Turaro vorevira voreroverea, uva vegei vaisiaro-ia vearoa purataverea. Ovusa ita vegei oisi raga vo vokia ita visii vaisiaro-ia vearoa purave rorupaoro.

¹⁵Ari ita, visii oirao piepaavora oiso, Vegei vai egaegapata. Oa-a vao oa iava oiso vovou ragaraepa ra visii iare tavetea vo vuutarei-ia, oiso ra oisi pieoro voreripavira visii tauvaa. ¹⁶Eva vituaro iava oiso vovou ragaraepa ra visii iare tavetea evoa. Ra evoava Masedonia Provins iare ava rovora. Oire ra voava ita vorevira vorera visii iare. Ra va isivaaro iava taru evoava ragai tauvata ragai sipo pieoro Judia Distrik iare. ¹⁷Uva oisi-a eisi osa visii tavi rovoava osa eisi ragai vovouaro oiraopavira rutu toupava. Viapau oiso visii keaava oiso osa iravu vo rasio raga iava rera. Viapau. Uvare viapau uvuiparai oiso ra oeai tavi ragaa oiso, “Urioparai visii iare,” vo ovusa ragai oruipaiaro viapau oisi eisi toupaise. ¹⁸Pauto oiraopavira rutu reoparoveira. Oa iava rera vo pitupituaro sirova oisi oiraopavira rutu reoparaveira oiso-ia, Ragai viapau uvuiparai ra oiso rugoopara, Viapau avaparai, vo ovusa ragai iava gisipo oiso purapao, “Oiraopavira urioparai.” ^{19^h} Oiraopavira rutu igei vase vao-ia Sailas ora Timoti visii tarai pieiova Jisas iava, vo siposipo-ia oa oiso purapai, Jisas Krais Pauto Oviitoaaro ira viapau oiso rugooparo, Ragai viapau vao purapaavoi, vo ovusa rera gisipoaro iava oiso purapape, “Oa purapaavoi vao-ia.” Viapau. Ari oisoa va pura ovoipareve vao oare oisoa taviparo va purapasa. ^{20ⁱ} Oa vituaro-a vao-ia oiso-ia uvare Pauto ovoi reoro purapaoro oiso puraparoveira “Ragai oa purapaa.” Oa iava Krais Pauto vo reoaro sirova

^s 1:12 2 Ko 2:17; 1 Ko 2:4, 13 ^h 1:19 Mt 16:16; 1 Te 1:1; Hi 13:8 ⁱ 1:20 Ro 15:8-9

utupaoro oisi va purapareveira vo reo oirao piepaoro rutu. Eisi osa ragavira Pauto oiraopavira rutu taviparoveira. Uva va sirova utupaoro Krais tapo ora tavosipavio oiso purapaoro, "Oiraopavira rutu," vo Pauto vaisiaro kae piepaoro. ²¹ Vo uvare Pautoa raga-a ira vigei rutu ora vegei Krais-va tavosireva vigei vo vovouroaro oirao pieara goru pieoro rutu. Uvare Pautoa raga-a ira vegei roporeva vo kovoa vao purapasa. ^{22^j} Ari ita, vigei rutu-ia vo reesio tovoreva oa oiso purapapeira, "Vigei-a Pauto voeaaro." Uva vara rutu oirao piesa Tugoropato Uraurato tovoreva vo vigei sopaaro-ia. Ra va iava rera iavirava oiso taraipavio, Oiraopavira rutu osa eisi oaravuei oara epao tuevira vigeipa varao iava rera varaaro.

Viapau Pol Ikauvira Voea Iare Avaroepa

^{23^k} Oire vo osa oiso rugoo ragaparaepa oiso ra uriora evoare Korinia, osa viapau ita urioraepa. Vo uvare oiso rugooraepa, Teapi visii iava sopaura vavata piea. Pauto ragai iava sopaua-ia taraiparoi, vo ovusa oiso oiraopavira visii tavipaavoi. ^{24^l} Viapau oiso riro goru reo vai rutu vatepavevoi visiipa, oisore ra oai raga sirova utupata, vo osa ora visii varaaro-ia oirao pie vovouro rugoopata. Viapau. Ari visii vo vovouroaro uvuivira rutu toupaiveira varao oirao pie vovouro. Uva visii-ia kovopavevoi visii vatepaoro tauvaa. Oa iava uvuipatai ra roruvira rutu vearovira toupata.

2 ¹Uva ora ragai raga vo rugorugooaro-a vao oa-ia oiso rugooraepa, ²Viapau uvuiparai ra vorevira visii iare avara. Teapi visii vatea vavata vovou. ³Vaopa vosa oisi eisi visii piea, uva irou vai-a vao uvuipai ra ragai roru pieve? Ari visii ita viapau uvuipatai ra ragai roru piepata, vo osa visiipa vavata vovou vate rovoa. ^{3^m} Eisi osa vituaro iava-a vari rovopa pasia oa rigato rovoavora visiipa oisi raga ita eisi. Uvare reasiparaera oiso, Teapi visii ruvara iava riro vavata oua, vo osa visii-ia poura viro. Eake iava? Uvare visii raga ita visiigoa vokiara rutu-ia uvuipatai ra ragai roru piepata ragai vo reoroaro sirova utuoro. Va-ia oisi eisi taraiparai, Vosa ragai rorupaa, oire visii tapo ita rorupata. ^{4ⁿ} Uva rirovira rutu gaupaoro siraopaoro va eva rovopa pasi rigatoavora visiipa. Viapau oiso visiipa vavata vovou vatepasa vo rigato puraavora. Ari ragai vaaro riroa rutu siraopa vovou kareke pieoro-a visiipa.

Uvuipai Ra Iravu Iava Vuria Veraive Ro Ira Vuria Purareva

⁵Oire uva vuria purapaoro eera oirato ira visii tapo touparevora. Ira ragaipa vavata vateparevoi ovusa oearovupa visii iava vavata rutu vateparevoi. Uva oisi eisi purarai oiso, "Visii iava oearovupa" vaopa

^j 1:22 Ef 1:13-14 ^k 1:23 Ga 1:20; 1 Ko 4:21 ^l 1:24 1 Pi 5:3; Ro 11:20

^m 2:3 2 Ko 12:21, 7:16, 8:22 ⁿ 2:4 2 Ko 7:8-9, 12

oiso, teapi torevokovira rutu riro goruvira oisi ragavira rera togapaa va-ia. ⁶Ari ita, visiipa vo reo rigatoavora ro iava ira vuri vovou rovoreva riro vavata vateoro. Oa iava ragai vo reoaro sirova utupaoro rerare oiso purataera, “Vuria purarivoi,” rera vo vuriaro vo voriaro vateoro rerapa. Uva oisi-a eisi osa uvuipai rutu rerapa. ⁷Oire visii taviavoi oiso, ra viapau ita vorerivira rera vo vuriarore rugoopata. Viapau. Ari uvuipatai ra rera vaaro oirao pie vovou vorevira goru pieta vaore rugoopaoro, Teapi oisi va iava rera iava sopaua-ia riro vavata vovou sovooro ora piro pieparo. ⁸Uva oiso goruvira rutu visii tavipaavoi, Rerapa visii vo vovouroaro siraopa vovouro rirovira rutu kareketa. Ra va iava oiso tarairo, O ari oiraopavira rutu ragaipa siraosai. ⁹Uva vari rovo rigato pura rovoavora vare rugoopaoro oiso, E pasi ragai vo reoroaro rutu sirova utupaavere, eke viapau? ¹⁰Uva oisi-a eisi osa ragai vo reoaro sirova utupaoro rera eera vo vovouaro vuria veratavoi, vo osa oisi eisi piepatavora. Ra ragai tapo ita rera vaaro vuria veraa vo Krais vaisiaro sovara-ia. Ari vosa iravu iava oavu vuria veraa, ra viapau ita vorevira vare rugoora. Osa-a eisi osa piepaaveira vo Krais vaisiaro sovara-ia visii iava sopaura rutu goru piepaoro. ¹¹^p Vaopa, teapi Seten vigei-ia putepareve rutu. Uvare taraiapavie rera-ia ira vigei ateate piepaoro toupareveira vaore, oiso ra ovokirovu-ia vigei kove piepareve rera vo reoroaro-ia kuuvuara.

Pol Riro Tavaka Rutu Kekereva Troas Urui-ia

¹²^q Vosa Troas urui-ia poura viropa Vearo Siposipo iava Krais vaaro siposiposa, uva evoa touoro oiso tarairaepa, Akoea, Turaro ragai vo kovoaropa rataoa karurevoi vao-ia. ¹³^r Uva evoa touoro taraa ragaava rore vigei araokotoaaro Taitas. Oa-a eva vituaro iava rirovira rutu rugorugoo iraoparaepa rerare oiso purapaoro, “Apeisi pierevo?” Uva va-a eva vituaro iava voea evoea avauueava. Oa iava voava topara viropa Masedonia Provins iare.

Aposel Irara Pauto Vo Goruaro Iavirava Oisoa Upoa-ia Putepaive Rutu

¹⁴^s Ragai roru iraoparaoro Turaro-ia toupaavoi. Uvare Krais tapo ora tavosipaveie, ra vegei tapo vokapareveira Pauto uvarovu rutu Seten-ia putepaoro. Ari ita, voraro rutu viripareveira Pauto vegei iava sopauarei tauvapaoro, vo ovusa vegei vo taraiaro vao Krais iava kosi piepave uvarovu rutu. Ra va iava vo reo vao rera iava oa uvupaoro va sovopaise gavaarevira ora voea-ia, oiso rutu osa vearo geesiva o korovo (wel). ¹⁵^t Aue iava uvare vegei oiso rutu toupaveairia osa o vearo geesiva korovo,

^o 2:7 Ga 6:1; Ef 4:32 ^p 2:11 Mt 4:10; Lu 22:31; 2 Ko 4:4; 1 Pi 5:8 ^q 2:12 Ap 16:8;
1 Ko 16:9 ^r 2:13 2 Ko 7:5-6 ^s 2:14 Ro 6:17; Ef 5:2; Fl 4:18 ^t 2:15 Ef 5:2; 2 Ko 4:3

vao oa-ia korououa tauoa purapareveira Krais Pautoa-pa. Uva vo geesi-a eva oa gaegaerepaoro uvarovu rutu avapapeira voeaore oea oupareveira Pauto ora rera iare vorevira, ora voearo oearoa opesi ovoipaaveira.

¹⁶ Ari ita, vosa va vao vearo geesi voea ruvara-ia pou piro, oire ra va iava vo geesi eveiive, ra oiso puraave, “Asi Pautoa iava vo geesio-ia. Oa iava taru opesi ovoiiovereia.” Osa voeao oea Pauto ora rera iare vorevira ouparevere vo geesi eveioro va geesiive. Ra va iava oiso puraave, “Pauto vo geesiaro vao-ia tauvapa. Oa iava taru Tootoo Ovoi oupe.” Oiraopavira rutu vo osa vegei raga-a viapau oiso uvuipaveiei ra oisi voea tauvapave. Viapau. Ari Pauto vo goruaro raga-a oa iavirava voea tauvapaveaira.

^{17^u} Riro irara rutu oirara Pauto vo reoaro vatepaiveira oiso rutu osa akukupapara raga kotokotoara. Oire ra vara-ia moni oupaave vara voripaoro. Ari vegei viapau oiso osa voea. Eake iava? Uvare Pauto vegei vao arureva. Eva-a oa vituaro iava oiraopa reo rutu iava siposipopave, vo rara Krais tapo ora tavosipave. Uva Pauto vegeiva vurapareveira, vo ovusa oiraopavira rutu vo reo kosi piepave oa oupave rera ruvara-ia.

Kovopa Irara Vaaro Airepa Reo Ovoi

3 ¹Vosa oisi eisi purapave, uva viapau oiso ora vegei vaisiaro raga kae piepaoro-a. Viapau oiso aapaapautoarei-a vegei visiipa, oa iava uvuipaveiei ra visiipa oaravu pasiara kaepave, vo pasiro oara-ia rigatopaive oearovu oiso puraoro, “Vearotoarei-a vaitereo aiterea vo reoaro uvuta vearovira. Ra aiterei vearovira pau pieta.” Viapau oiso oisi eisi opasiei. Ari vegei-ia taraipataveira. Ari ita, uvarovu rutu vokapaveaira. Uva voraro viapau oiso ora vegei iava opasiva vokapaveaira vo pasio oa rigatotavora. Ari ita, uva vegei vearovira oisi raga pau piepaiveira. ²Eake iava? Uvare visii raga ita vegei vaaro pasia eva vegei vo kovoaro oirao piepaoro. Vo uvare visii vo touaro-a vearoa, otoua vegei vo kovoaro oiso karekepaiveira pasia. Oa-ia uvuipaai oearovu rutu ra va vieioro taraiave. ³Oirara rutu visii eveipaiveira oiso, Visii vao pasia vao vova Krais oa viapau oiso ing vai-ia rigatoreva aveke pero vai-ia. Viapau. Ari visii sopaaaro-ia vo pasio rigatoreva ro iavirava Tugoropato Uaurato Pauto reraaro ira vigei iava sopaura-ia toupareveira. Oire vo pasi-a vao oa rigatorevoiva, va siporeva oearovu iare Pauto vo kovoaro iavirava oa purapavevora visii tapo toupaoro.

⁴Osa eisi purapaveiei uvare va-ia vao taraipaveiei oiso osa Pauto vegei tauvapareveira vokiara rutu-ia vo vegei vo kovoaro-ia, vo ovusa Krais tapo ora tavosipave. ^{5^v} Viapau oiso oavu avu vai epao vegei-ia, oiso ra oai iava oiso purave, “Iu. Uvuipaveiei rutu vo kovo purapave.” Viapau rutu. Ari Pautoa raga-a ira oiso vegei piepareveira vo kovo purapasa. ^{6^w} Uva

^u 2:17 2 Ko 4:2, 1:12, 12:19 ^v 3:5 2 Ko 2:16; 1 Ko 15:10 ^w 3:6 Ga 3:10; Jo 6:63

Pautoa raga-a ira vegei goru piepareveira vegei sipopasa rera vaaro iava Airepa vao Reo Ovoi tavitavipasa. Vo uvare rera-a Pauto ira reoreopaoro Tuariripa vao Reo Ovoi-ia va rigatoreva aveke pero-ia. Oa iava oearovu oirara vo reo sirova utu ragaapea. Osa iava vo reo-ia voea raga ora piro pieapea uva oisoa kopii ovoipaave evo reo sirova. Ari vao-ia Airepa Reo Ovoi oa viapau oiso toupaivoi osa eva Tuariripa. Eake iava? Uvare Airepa Reo Ovoi-a vao oiso purapapeira, “Ro Pauto reraaro Tugoropato Uraurato ira Tootoo Ovoi vatepareveira.”

^{7x} Ari ita, Pauto tuariri rutu Reo Taisi aveke pero-ia rigatoreva. Vao oa iava Moses vo pero kareke pierereva voeaopa oirara, vo ovusa Pauto vaaro keraria aviaviaro goruvira rera-ia roropaiva. Uva voavi ragava va eva keraria vo aviaviaro opesipaoro varapaepa oisivi. Ari ita, tou visivi roropaiva goruvira. Ra va iava vao Jiu-pa irara osireiaro aau piepaiva, oa-ia viapau vearovira Moses puaaro kekeiva. Oire va vao isivaaro iava va eva Reo Taisi sirova akukuvira utu ragaoro kopii ouiva. Ari oiraopavira rutu oiso osa va vao-ia Reo Taisi rovoepa, vo ovusa Pauto vaaro riroa keraria va-ia rorova ora Moses-ia tapo. ⁸Oire uva apeisi-a va-ia vao Airepa Reo Ovoi oa Tootoo Ovoi vatepaiveira? Oiraopavira rutu uvare va vao Airepa Reo Ovoi vaaro keraria pute pievira rutu roropaivere vo osa vo Reo iava tavitavipave rera iava ro Tugoropato Uraurato ira Tootoo Ovoi vatepareveira. ⁹Uva voea rutu va-ia vao Reo Taisi taraiaea oiso, Vearoa vao-ia reoa. Oa-a vao oa iava oearovu voea iava kopiliaepa. Uva oisi raga ita oiso osa oearovu vao-ia Airepa Reo Ovoi vao Krais vaaro taraiapaoro oiso purapai, “Vearoa reo rutu vao-ia. Oreoa-ia aviavia toupaiveira oirara iava sopaura aviavi piepasa, oisore ra Pauto uvuiparoveira ra oiso puraparo, Visii-a torevoko vovou irara. Osa iava taru Tootoo Ovoi outaverea.” ¹⁰Uva voea voeari tuariripa irara oea vao-ia Reo Taisi taraioro oiso puraaepa, “Vearoa rutu-a vao-ia oa reipai rutu vigeipa.” Ari vo vokio vigei taraiapavie, uvare viapau oisi eisi vo vokio-ia toupai. Eake iava? Uvare Airepa vao Reo Ovoi-a oa Tuariripa Reo-ia pute iraopavoi rutu pauakavira toupaoro, vo osa orekerovu rutu kareke piepaveira vearovpara. ¹¹Ari ita, Tuariripa Reo oa oisoa aviavia vatepaive opesipaoro. Ari vao-ia Airepa Reo Ovoi vo aviaviaro oa viapau rutu opesia vai epao. Evo reo oa vearo iraopai tuariripa-ia Reo Taisi putepaoro rutu vearoa sisikore aviavi vatepaoro.

^{12y} Oa-ia oisi taraiapaoro vegei tuuvu vovou rutu purapaveaira.

¹³Uvare vegei viapau oiso toupavevoi osa roari Moses ira ora rera iava puua tavurureva vaopa oiso, teapi Jiu-pa irara keraria aviaviaro kekeive, vo osa rera puaaro iava opesipaoro varape. ¹⁴Ari ita, voea iava rugorugooara oisoa vavagisipape. Uva vo vokio-ia oisi raga touvira vo

* 3:7 Eks 34:29-35 y 3:12 Ef 6:19

tavururova toupaivoi voea vo rugooaro ruupaoro vaore, oiso ra tuariripa Reo Taisi vieipaise, ra va iava viapau voeapa aviavipape. Ari vosa iroutoa vai ro ira Krais tapo ora tavosiro, eva-a oa iava uvuiparoi ra ora rera iava ruupa varoa verareve ora rera vo rugooroaro ariarava, oisore ra roroiovira taraiparo.¹⁵ Ovokirovu-ia vo vuutao-ia Jiu-pa irara va vao Reo Taisi vieipaise Moses vaaro, vo ovusa viapau oiso aviavivira rugoopaave. Uvare ruupa varoa oa-ia ora voea vo rugorugooroaro tavurupaiseira.¹⁶^a Ari uvuipai vera uvirosa va eva varoa vo osa voea iava iravu oirato rera iava sopaua porereve Turaro oirao piepasa.¹⁷ Oire uva irouto-a Turaro ira vaisipai evo reo? Ro raga ita Tugoropato Uraurato. Oire taraipavie vao-ia vosa Tugoropato Uraurato oiratoa iava sopaua-ia toupareve, ra viapau oiso touvira rera iava rugorugooara vavagisipape.¹⁸^a Uva vigei tapo viapau oiso touvira ora vigei iava puaura ruupai oiso osa piereva Moses. Viapau. Ari oirara uvuipaii ra vigei-ia vurapaoro Turaro vo vovouroaro eveipaise. Vao-ia rera raga-ia ro Turaro rerao Tugoropato Uraurato, ira vokiara rutu-ia vigei tavariopaoro kovopareveira, oiso ra vigei vo vovouroaro riropape avapaoro oiso rutu toupasa osa Krais vo touaro.

Aposel Irara Oiso Toupaiveira Osa Pitokava O Verakova

4 ¹Pauto vereopa vovou rutu puraoro vegeipa vo kovo vatereva. Eisi osa vituaro iava vegei iava viapau sopauarei raveravepapeira.² Uva oisi eisi pievevoiva, vo vovouro eakaveva oara oisoa purapave rupa vovou-ia varao oara-ia oisoa ariia oupave. Uva eisi osa pievevoiva, viapau oiso kuuvupaveaira. Ora vosa vo reo-ia vao Pauto vo reoaro sипосипавеира, uva viapau oiso va tavariopaveaira. Ari aviavi pievira rutu va iava sипосипавеира vaore, oiso ra uvui iraopata va-ia taraiapasa oiso, Oiraopa-a rutu. Ari ita, Pauto vegei-ia taraiparoveira oiso, Vegei oiraopa reo rutu kosi piepave. Oiso rutu ita osa oearovu oirara ita vegei-ia taraipaaveira oisi,³^b vo osa aviavi pievira Pauto vo reoaro kosi piepaveaira voeapa. Ari oearovu viapau roroiovira va ouiva. Uva aue oaive-ia vosa voea raga ora opesi pie ovoiave eisi va iava.⁴ Uva eisi osa piepaiveira vo rara Seten voeao oirao pie vovou asa irara vo rugooroaro ruupareve vara rupa piepaoro, ro raga ita Rovopatoa Rutu Tugarato vo rasio iava. Oire ra oisi iava viapau aviavia vai kekepaive, vo aviavio oa Vearo Siposipo iava rugorugooarare roropaveira vara aviavi piepasa. Vo sипосипо-a vao oa rera iava Krais toupaiveira. Ro ira kerariava toupareveira oiso rutu osa Pauto.⁵^c Uva viapau oiso ora vegei raga iava sипосипавеира. Viapau. Ari vegei Krais Jisas iava sипосипавеира oiso, Rera-a Turaro. Ari vegei-a kovopatoarei visiipa vo Krais vaisiaro-ia. Eisi

^a 3:16 Ro 11:23 ^b 4:3 2 Ko 2:12, 3:14; 1 Ko 1:18

^c 4:5 1 Ko 1:13, 23

osa vo reo iava tavipaveaira. ^{6^d} Aue iava uvare Pauto oiso puraroepa, "Aviavia rorori vova rupa tapi." Ira raga ita Pauto ira aviavia roro piepareveira vigei iava sopaura-ia vigei iava rupa vovouro verapaoro. Oisore ra vo aviavi iavirava varao-ia roroiovira taraipavio Pauto vo vovouroaro, oarare oisi eisi roropaiseira Jisas Krais vo vovouaro iavirava.

⁷Pautoa raga-a ira vegei iava sopauarei oisi pieresa, oiso ra oisi aviavivira toupaive. Ari ita, oiso vegei piepareveira osa pitokava o iria uvuipaoi ra pegepege ovoio viro opesi ovoioro. Uva va-a eva oa uvuipai Pauto vo goruaro kareke piepasa, uvare rera vaaro raga-a gorua oava toupavevoi. ^{8^e} Oiraopavira rutu tavakaara vegei-ia pou ragapa piroveira vaore, osa ra vegei tupapaive, vo osa viapau. Ari ita, ovokirovu-ia vegei vo rugooroaro vavagisi ragapapeira, ovusa viapau uvuipai ra vo kovo kavuve. ⁹Riro irara rutu vegeiva ora keripa irara toupai, ovusa vate irara oave viapau vegei eakapai. Ovokirovu-ia vegei iava varauarei upia piepaiveira, uva viapau oiso vegei opesi pie ovoipaiveira vegei upopaoro. ¹⁰Vokiara rutu-ia vegei oiso piepaiveira osa Jisas pieiva rera-ia viria puraoro. Uva oisi-a eisi osa va viria oupaveaira vao oa-ia goruvira rutu torepaveaira. Oisore ra Jisas vo tootooaro vo goruaro roroiovira karekepape vo varaura oave-ia ouareia raveravevira toupaiveira. ¹¹Vokiara rutu-ia vegei iare kopii tutuu piepaiveira, uvare Jisas-pa kovopaveaira, oiso ra oearovu rera vo goruaro eveipaive vao oa purapareveira vegei iava varaura oave-ia, vo ovusa kopiisa tutuupaise. ¹²Uva oisi-a eisi osa vituaro iava visii tapo uvuipatai ra Tootooa oupata. Vo uvare kopii-a vao vegei iare tutuu piepaiveira, vo ovusa Pauto vo reoaro kosi piepave visii tauvapasa.

^{13^f} Ari ita, vegei oiso rutu toupavevoi osa ro iravu ira rigatoa purareva Tugoropa Vuku-ia oiso-ia, 'Ragai oirao pie vovou rutu pura rovoava. Uva va-a eva sirovava oiso reoreoparai kosi pievira.' Oiraopavira rutu oiso osa vegei Pauto vo reoaro iava siposipopaveaira, vo rara rera oirao piepave. ¹⁴Uvare taraiapaveiei oiso, Eera Pauto Turaro Jisas vorevira tore pieresa rera tootoo pieoro. Oa-ia oisi taraiapaveiei, Osa ita vegei vorevira tore piererevira vegei vore piesa visii tapo ora rera iare, vo rara vigei rutu Krais Jisas tapo ora tavosipavio. ¹⁵Vo tavakaro rutu varao oara oupaveaira vao iava Vearo Siposipo siposipopao visiipa. Oa iava varare oiso puraparaveira, "Vearopai." Eake iava? Uvare vegei-ia vurapaoro tauvaa oupataveira, vo rara goruvira torepave. Ora oearovu tapo riro irara vo tauva ouive, vo rara Pauto vaaro siraoa voea-ia karekepe. Oire ra va iava riro irara rutu oiraopavira Pauto vaisiaro kae piepave rera-ia vuurapa vaisi purapaoro.

Vao Iava Tavaka Oa Riroa Keraria Kareke Pievereia

¹⁶Eisi osa vituaro iava vegei iava sopauarei viapau oiso raveravepapeira rera oirao piepaoro. Vo ovusa vegei iava varauarei

^d 4:6 Jen 1:3 ^e 4:8 2 Ko 7:5, 6:12 ^f 4:13 Sam 116:10

opesipaoro avapai oisivi raga. Vo osa vokiara rutu-ia vegei iava sopauarei gorua oupaiveira. ^{17^a Evara-a vuriara oara vegei-ia purapaiveira gareparavi raga. Uva opesi ovoipapeira, vo ovusa goruvira rutu tore iraopave. Uva oisi-a eisi osa vituaro iava riroa rutu voria oupavearea voari utupaua varao iava vearopara oaraei vuvuiua-ia vegeipa opesi asavira. ^{18^b i Eake iava? Uvare ora vegei iava sopauarei rutu tovo iraopaveaira varao-ia Pauto varaaro, oara-ia oirara viapau uvuipaaveira oiso ra vara kekepaive. Viapau varao-a oirara oara kekepaiveira vo rasio-ia. Uvare varao raga oara-ia oirara uvuipaai vara kekepasa, oara evara rutu opesi ovoiperea. Vo ovusa varao oara-ia viapau uvuipaaveira oirara oiso ra vara kekepaive, oara touvira rutu toupaiverea opesi asavira. Oara rutu-a evara oarare rugorugoopaveaira.}}

**Aposel Irara Vo Oirao Pieroaro Voea Iava
Sopaura Oaive Oisoa Goru Piepaive**

5 ^{1^j Vo osa vo rasio-ia toupaveaira, uva vegei iava varaura oiso rutu toupaiveira, kepa. Uva oiso taraiпave, Okepa-a vao opesi ovoipapeira erupaoro. Oa isivaaro iava okepavu epao vegeipa, vo kepao oa purareva Pauto vo vuvuiua-ia vegeipa. Okepa-a viapau irai oiratoa vai oa paureva. Okepa viapau opesia vaiei vegei arova. ²Uva oiso purapaveiei, “Ae, siraovira.” Ari ita, ruipa iraopaveiei oiso ra airepauarei vai-ia varauarei vai touve vo kepa-ia vao oa epao vuvuiua sovara-ia vegeipa. ³Ari ita, airepauarei vaipa varauarei ruipa iraopaveiei vaopa, teapi kopiiveiera, viapau varauarei vai pere vegeipa vo utupa tootoo-ia. ^{4^k Vo osa touvira vo varaareo-ia toupaveaira vo rasio-ia, uva upiara sovopaoro koikoipapeira ora siitokaara. Uva viapau oiso purapaveiei, Viapau ruipapaveiei vegei vouareiaropa varauarei. Viapau. Ari vegei oiso pura iraopaveiei, Ruipapaveiei rutu ra vegei vouareiaro varauarei kavuve, vouareo ouarea-ia kopiiveare. Ra va iava tuariripauarei tavariove airepauarei-ia toupasa, vouarei ouarea viapau opesia vaiei. ⁵Pauto rera raga vegeipa raiva purareva vaore, oiso ra ora vegei iava varauarei oave tavariope airepa vararei ousa. Uva vegei vatereva Tugoropato Uraurato vore sopauarei oave iare varao rutu oirao piepasa rera iavirava oara rutu purareva Pauto vegeipa.}}

⁶Eva-a oa vituaro iava vegei goruvira rutu toupaveaira tuuvu vovou rutu-ia. Vo uvare taraiпaveaira oiso osa tootoopaveaira vova ora vegei iava varauarei-ia vo osa tauaivira toupaveaira Turaro vo uruiaropa.

^{7^l Vo osa touvira viapau Turaro kekepave, uva rera vo touaro oirao piepaoro toupaveaira, vao oa sirova ora vegei vo touaro purapaveaira.}

^a 4:17 Ro 8:18 ^b 4:18 Ro 8:24; Hi 11:1-3 ⁱ 4:18 Ro 8:24; Hi 11:1 ^j 5:1 2 Pi 1:13-14

^k 5:4 1 Ko 15:53-54 ^l 5:7 1 Ko 13:12

Uva varao oara kekepaveaira, viapau vara kekepaoro raripaveaira vegei vo oirao pie vovouroaro purapaoro. ⁸Oire uva tuuvu vovouvira rutu toupaveaira. Oa-a vao oa iava vegei vo ruipaoro oiso toupaiveira, ra ora vegei iava varauarei kavuve rera tapo Turaro toupasa vo rera vo uruiario-ia. ⁹Ari rovopa rutu-a vao-ia ruipa vegei vaaro Pauto roru piepasa vo rasio-ia toupaoro vo ora vegei iava varauarei-ia ora vo vuvuiua-ia.

^{10^m} Oiraopavira vigei rutu vovio utupaua rera ruvara-ia torevioverea Krais, vo ovusa vigei vo vovouroaro rovirieipareve. Uva evoa vigei rutu totoevira voria oavi ouperea rera ruvara-ia, ora vigei vo kovoroaro voriaro vo kovoro oara purapapeira vo rasio-ia toupaoro. Ari ita, oearovu rorua oupaiverea vearo kovoro oaive voriaro-ia, osa voeao vuri kovo purapa irara, viapau.

**Vao Iava Voeao Tauvapasa Oea Katai Vovou
Rutu Purapaive Pautoa Tapo**

^{11ⁿ} Oire va-a eva vuri kovo voriaro oa-ia taraipaoro uriri iraopaveaira. Ouriria vao vituaro iava vegei goruvira oirara rutu tavitavi iraopaveair, oisore ra ora porepaave Turaro iare. Uva oisi-a eisi osa iava Pauto vegei vo vovoureiaro-ia taraiparoveira rutu. Uva visii tapo ita tavipavevoi, oisore ra visii tapo vegei vo vovoureiaro-ia taraipata vo kovo iava vao oa purapaveaira. ¹²Viapau oiso voreri tavi vaiei oa-ia uvuipaveiei ra visii ita tavive oisi oiso-ia, “Vegei oiso piepavevoi vearovira, eke eisi osa piepavevoi vearovira.” Viapau. Ari visii tavitavipavevoi ora vegei vo vovoureiaro iava. Oa iava uvuipatai ra voeao vo reoroaro pukopaoro voeа tavipata vegei iava, vo osa rorupata vegei-ia. ¹³Vosa kokoropa rugoorei vai-ia kovopave, uvuipavei vo kovo purapave Pauto vaisiaro kae piepasa. Ari vosa torevokovira kovopave, oa-ia uvuipaveiei visii tauvapasa. ^{14^o} Ari Krais raga vaaro riroa siraoa oa vegei oiso piepaveira, oa iava viapau uvuipaveiei ora vegei vo ruipaaro raga sirova utupasa. Viapau. Ari rera raga vo rugooaro-a oa sirova utupaveaira. Uvare vegei ita oisi rera-ia oiso taraipaveaira, uvare rera raga-a kataito, ira kopiiroepa oirara rutu vo vovouroaro voriaro ouoro. Ari ita, rera raga iavirava oirara rutu toupaiveira vo Pauto osireiaro-ia oiso rutu osa kopii irara. ¹⁵Uva kopiiroepa oirara rutupa, oisore ra viapau uvuipavieie ra ora vigei raga vo ruiparoaro sirova utupavio vigoa Tootoo Ovoi ouera. Viapau. Ari rera raga vo ruipaaro-a, ro ira kopii a iava vorevira toreroepa vigei rutupa Airepa Tootoo vateoro.

¹⁶Osa-a eisi osa vituaro iava vegei viapau uvuipaveiei ra vo rasio vo pitupituroaro sirovava touvira rutu oirara vo vovouroaro rovirieipave. Viapau. Ari oiraopavira rutu-a vosa Krais keke rovovevori voviri rovovira,

^m 5:10 Ro 14:10; Ef 6:8 ⁿ 5:11 Hi 10:31; Ju 23 ^o 5:14 Ap 18:5; Ro 5:15

oire uva voa-a evoa uva vo rugoo sirovava eva vo rasio iava va rera vo kovoaro rovirieivevori. Uva viapau uvuipaveiei ra oisi eisi pieve vo vokio. ^{17^p Oa vituar o iava vosa ro oirato ira Krais tapo ora tavosiparo, oire ra va iava oiso karekero, Airepatoa rutu. Vo uvare rera vo vovouaro tuariripa vovouro kavu ovoirevo vao-ia tousa airepa vovou.}

¹⁸ Pautoa raga ira oisi vigei airepavira kareke piepareveira vigei vo vovouaro tavaripaoro. Ari ita, vigei-a vao vigoa rovovira rerava oisoa ora keri rovopavio. Oa iava Oviito Krais siporeva. Ira iavirava Pauto vigei oisi pierava, Ora rera raga vate iraraaro vigei. Oa isivaaro iava vegei vatereva vo kovo, oisore ra oearovivu agiagipave rera iare. ¹⁹ Ari ita, vegei vo sipoipoaro-a vao-ia oiso toupai, Pauto oirara oisoa agiagipareve ora rera iare. Vao iava uvare Krais vo kovoaro-a, ira kopiiroepa oirara rutupa. Uva Pauto viapau oiso vuri vovouro rigatoreva oirara varaaro vara vievieipasa, oiso ra voa varare rugoopooro oirara togapareve vara-ia. Viapau. Ari vo sipoipo-a oa vegeipa vatereva, oisore ra oirara rutu tavitavipave rera iava oiso, Ro oirara rutu agiagipareveira voea kavikopaoro ora rera iare vorevira.

^{20^q Uva oisi-a eisi osa toupaveaira Krais vo reoaro kaepaoro vaore, oiso ra vegei gisipoaro-ia Pauto visii tavitavipareve. Uva va-a vao oa iava Krais vo vovouaro kareke piepavevoi goruvira rutu visii tavipaoro oiso, "Ora visii iava vaseta Pautoa-pa. Oa iava uvuiparoi ora rera iare visii agiagipareve visii kavikopaoro. Oa iava uvuipatai ra oiso rutu toupata, Oiraopa irara rutu rera voeapro. ^{21^r Ari ita, Krais ira-ia oisoa viapau vuri vovouro vai toupaise. Uva Pauto oisi rera pierava, oiso ra vigei varaaro vuri vovouro kaereve varao vova vigei iava ora rera iare. Oa iava uvuipavie i ra Krais tapo tavosivira rutu toupape. Ra va iava Pauto vigei kekepareve oiso, Sisigarue vovou irara rutu. Oiso rutu osa rera Pauto vo vovouaro sisigarue-a rutu.}}

Pol Riroa Rutu Tavaka Kaereva Vo Kovo-ia

6 ¹ Vo osa Pautoa tapo kovopaoro visii goruvira rutu oiso tavipavevoi, Opeita Pauto vaaro tauvaa vo vereopa vovou-ia va ou ragapaoro oa ropi ragapata vava tou ragapaoro. ^{2^s Aue iava uvare Pauto oiso puraroepa vo Tugoropa Vuku-ia,}

"Vosa torevokovira rutu karekeepa evo vuuta, oisore ra va-ia visii uvua, oire uva va-ia visii uvuava. Uva vo vuuta eva torevokovira rutu karekeepa, oisore ra va-ia visii kae piea. Oire uva va-a eva oa-ia visii kae pieava."

Oire uvuta! Evo vuuta-ia visii uvurevere. Uva vo vuuta-a vao-ia vo vokio-ia, oa-ia oiso vovoupa ra visii kae piereve ora rera iare.

^p 5:17 Ro 16:7; Ga 5:6 ^q 5:20 2 Ko 3:6 ^r 5:21 1 Pi 2:22; 1 Jo 3:5; Ga 3:13 ^s 6:2 Ais 49:8

³Oire uva vegei viapau oiso oavu avu vai purapavevoi oirara kove piepasa. Vao oa iava oearovu uvuipaa ra oiso purapaave vegeire, "Vuri kovo eva oa purapasivoi." ⁴Viapau. Ari vegei orekerovu rutu oiso purapavevoi vegei vo kovoaro vearovira kareke piepasa vo kovo-ia oa purapavevoi Pautoa-pa. Vosa tuuvu vovou rutu purapave vuriara oupaoro oearovu ruvara-ia ora osiitokarovu rutu oara rutu vegei goru piepai, oisore ra goruvira rutu torepave oisi iavirava. ⁵Iu. Oearovu vegei oisoa ragipaive. Ora oisoa vegei tovo ragapaive tuukepa kepa-ia akukuvira raga. Ovusa oearovu vegei kovokovopaive vegeiva kuarapaoro. Vo ovusa kasivarivira rutu kovopave uusi asavira ora ogoevira vo ovokirovu-ia.

⁶Vosa vara evara vegei iare oisoa poupa piro, uva ora goru piepave rutu. Viapau viria vai puravevora. Ari oisoa roroio rugorugoo raga rutu purapave. Ora oisoa kave vovou purapave ora vereopa vovou vaore, oiso ra oearovu va iava taraipaave oiso, Akoea, vearotoarei-a Pauto kovopatoareiaro. Ari ita, vegei oisoa oiso ragavira piepave rera vo goruaro iavirava Tugoropato Uaurato kaviko vovou rutu purapaoro.

⁷Oiraopa reo raga oisoa vatepave, ora vearo pitupituro purapave vo rera vo goruaro raga-ia. Ra oiso ragavira va-ia vao torevoko vovou pitupave osa ro ira kakutoa raga-ia ora virivaripaoro upoa purapareve rera-ia.

⁸Uva oearovu oisoa vegeire oiso rugoopaave, Vearo kovo purapasivoi, vo osa oearovu, viapau. Ari oearovu oisoa vegei takupaive, vo ovusa oearovu vegei vaisiaro kae piepaive. Vo ovusa oearovu vegei vaisipaoro oiso purapaave, "Riro kuuvutoarei." Vo ovusa oiraopa reo rutu iava tavitavipave. ⁹Ari oearovu vegeire oisoa oiso purapaave, "Aapaapautoarei ratau toutoarei." Vo ovusa oearovu rutu vegei vo kovoaro-ia vearovira taraipaoro vegei eveipaive. Uva vegeipa tutuu piepai oiso ra kopiive. Vo ovusa vegei-a vao touvira rutu tootoovira toupavevoi. Ari ita, oirara vegei ragipaiveira vurukoara-ia. Oa-a vao oa-ia viapau vegei upo ovoipaiveira ra kopiipave. ^{10^t Ari ita, oearovu vegei iava sopauarei vavata piepaiveira, vo ovusa touvira rutu rorupave. Ora oiso toupaveaira, Vegei-a apotatoarei. Ari oiso toupaoro oearovu riro irara oiso purapaveaira ra orekerovu rutu-ia pitupaive vearopara Pauto varaaro, vo rara Pauto vo reoaro vatepave voeapa. Ari oavu-a vao-ia vao iava osa oearovu vegeire oiso rugoopaaveira, Viapau oiso oaravu avu vai peira vaitereipa. Vo ovusa orekerovu rutu vegei varaaro toupaive.}

^{11^u}

Vate irara oaa visii, visigoa Korin-ia toupataveira. Visiigoapa sirao iraopaveiei oa-ia viapau oiso oreovu avu vai vataupavevoi visiipa.

¹²Uva-a evoa uva viapau ora vegei iava sopaura oave vairupaveaira visiipa. Viapau. Ari visii raga-a taru, visiigoa ora visii iava sopaura vairupataveira vegeipa. Oa iava vigei rutu viapau katai vovou-ia

^t 6:10 Ro 8:32; 1 Ko 3:21 ^u 6:11 Esi 33:22; Ais 60:5

toupapeira. ¹³^v Oire uva va-a vao oa iava ragai vo reo vatepaavoi oiso rutu osa aiteto ovii iraraaro tapo ora reoreoparoveira. Ora visii iava sopaura oavisii karuta vegeipa siraosa, oiso osa vegei ita oisoa vokiara rutu-ia visiipa siraopave visii kavikopaoro rutu.

Vigei Raga-a Pauto Vo Kepaaro

¹⁴^w Oire vosa visii Krais voeaaro visiigoa orekerovu vearoara pura ruipapata, ra viapau oiso ra voearo tapo ora tavosipaoro oirao pie vovou asa irara oisi vara purapata. Uvare apeisi ragavira uvuipatai ra vuria tapo tavosipaoro vearo vovou raga purapata? Ora apeisi ragavira uvuipatai ra voearo tapo ora tavosipata oea rupa vovouva toupaiveira, visii vao visiigoa aviavi vovouva toupataveira? Vosa eisi ragavira piepata, ra viapau oiso vearovira kovopata voea tapo ora tavosipaoro rutu. ¹⁵E Krais vaio ora Seten uvuipasi ra katai vovou purasi? Asi viapau rutu. E ro oirao pie vovouto oirao pie asato vo vovouarova tapo vaeavira toupareveira? Easi eisi viapau rutu. ¹⁶^x Vigei-a Pauto vo kepaaro Tugoropa Kepa, ro Pauto Tootoo Ovoi. Uva apeisi-a? Uvuipatai ra orekerovu avu vai oupata vo tugara kare vo kepaaro vo orekeroi tovopasa Pauto vo kepaaro-ia Tugoropa? Viapau. Aue iava uvare Pauto oiso puraroepa vigeire,

‘Ragai pauparaverea vo uva toupaiveira ragai voeaaro oirara.

Uva-a voa uva voea vuutaaro-ia toupaaverea. Ra voa oiso toupaa, Ragai-a voea reraaro Pauto. Vo osa voea oiso toupaive, Ragai voeaaro oirara.’

¹⁷⁻¹⁸^{y z} Ora oiso tapo osa puraroepa Turaro,

‘Uvuipatai ra voea ruvara iava ora goropaoro avapata. Opeita varao-ia pitupata oara vuuipavira toupaiveira. Vosa eisi pieta, oa iava uvuiparai ra visii ora ragai iare oua. Ra va iava oiso toupaa, Ragai-a visii aitearo. Ovusa visii ita oiso toupata, Ragai ovii iraraaro visii, ora ragai

ovii riakoaro visii. Eisi osa purarai, ragai vao-ia Gorutoa rutu Turaro.’

7 ¹^a Vate irara oaa. Reo ovoiro evara toupaivoi vigeipa. Osa ragavira-a eisi osa uvui iraopavie ra orekerovu rutu varao kavupape oara-ia ora vigei iava varaura ora sopaura vuivui piepapeira. Oa iava uvui iraopavie ra ora airerei piepavio rutu Pautoa-pa avivikepaoro.

Korin-pa Irara Ora Voea Iava Sopaura Oaive Poreivoiva, Pol Rorureva Rutu

²^b Ari ita, vegei viapau oiso vuria vai puraveva visii iava irai-ia. Viapau oiso irai keaveva visii iava irai piro pieoro. Viapau oiso irai keaoro

^v 6:13 1 Ko 4:14 ^w 6:14 Diu 7:2-3; 1 Ko 5:9-10 ^x 6:16 1 Ko 3:16; Jer 31:1; Esi 37:27

^y 6:17 Ais 52:11 ^z 6:18 Hos 1:10; Ais 43:6 ^a 7:1 2 Ko 6:17-18 ^b 7:2 2 Ko 6:12-13

orekerovu avu vai oisoa ou ragapave irai ruvara-ia. Osa vituaro eisi uvuipatai ra vegeipa siraopa vovou rutu vatepata. ³Uva viapau oiso eisi puraparai visii togapaoro. Viapau. Uvare oiso puraparai vorevoreripavira visii tavipaoro, Rirovira rutu ora vegei iava sopauarei rutu-ia visii kaviko iraopaveaira visiipa siraopaoro. Oa vituaro-a vao oa iava vegei iava sopauarei visii tapo ora tavosipapeira, vo ovusa tootoovira toupave, eke vo osa tapo kopiive. ⁴Viapau oiso orugorugooi epao ita oa purapaavoi oiso reopaoro visiire. Uvare visii vo vovouroaro-ia roru iraopaoro taraiparai oiso, Torevoko vovou rutu purapatavere. Ari ita, otavakarovu rutu oisoa vegei-ia poupa piro. Uva-a evoa uva oiso visii iava uvuvevora, Vearo pitupitu purapatavoi. Eva-a oa vituaro rutu iava varaata vovouvira toupaveaira visii-ia roru iraopaoro.

^{5c} Ari ita, oiso ragavira-ia Masedonia Provins-ia pou viroveiepa. Uva viapau oiso voa reareaveiepa, uvare otavakarovu rutu vegei iare voa pou piropa, vo osa oearovu vegeiva ora kaureopaaepa. Oa-a vao oa iava vegei iava sopauarei rirovira vavataepa rugorugoo iraopaoro. ⁶ Uva rera-a Pauto ira uvuiparoi vo vavataro verapareve oirara sopaaro iava. Osa-a oiso osa vegei-ia piereva vo osa Taitas siporeva vegei iare. ⁷ Uva viapau oiso rera keke ragapave. Viapau. Ira-ia rorupavevoi rutu, uvare rera vo siposipoaro uvuvevo vao visii iava, vo uvare vearovira rutu rera tauvatavora rera iava sopaua rutu goru piepaoro. Oiraopavira rutu ragai tavirevorao visii iava, vo uvare ragaipa oisoa ruipapata oiso ra ragai keketa. Ora vo osa oisoa ragaipa rirovira siraopata. Ora vao iava tapo osa ragai vo reoroaro sirova oisoa goruvira rutu utupata. Oire uva va-a eva tapo-ia rirovira rutu roru iraopaavoi.

⁸Ari ita, ragai vaaro-ia rovoa pasia taraiparai oiso, Voea vaipa pasi riro vavataa vai vateavora vao sipooro. Ari viapau oiso siraoparai vo vokio-ia vo pasi iava eva. Uva taraiparai oiso osa visii sirao pieavora gare visivi raga. Ari viapau oiso ragai iava sopaua oaa vavatapai visiire rugoopaoro.
⁹Viapau. Ari ragai roru iraopaavoi. Uva viapau oiso vo sirao vavataaro iava-a eva visii vaaro. Viapau. Ari vao iava uvare visii vo vavataroaro-a evara oara vituaro iava ora visii vo pitupituroaro tavariotavora ragai vo reoaro uvuoro. Uvare Pauto kasikasi pievira vo vavataro kovo pierevora visii iava sopaura-ia. Uva oisi-a eisi osa vituaro-ia ragai viapau oiso visii vuri pieavora. ^{10 d}Eake iava? Uvare vo vavataro evara oara iava uvuipa Pauto oirara vorevira sopapro porepareve. Ra va iava Pauto voea orirureve. Osa iava eisi vigei rutu uvuipaviee rutu ra rorupe. Ari vosa vo tavakaro vo rasio iava oupaive oirao pie asa irara, oa iava uvuipaa ra kopii ovoipaave rara, vo rara viapau oiso ora oeai iava sopaura vai oaive vorevira poreive va iavirava. ^{11 e}Vearovira rugorugoo iraopata vo

^c 7:5 2 Ko 2:13, 4:8 ^d 7:10 Ap 11:18 ^e 7:11 Ro 3:5

tavakare vao-ia, uvare Pauto oisi va-ia vo kovo purareva visii-ia. Uvare va iavirava oisoa oisi rutu goruvira rugorugoo iraopata. Ora oiso tapo osa va iavirava ikauvira rutu vo reo pukotava, oa-ia visii vo vovouroaro torevoko vovouro karekeepa vaore, oiso ra viapau oisi orugorugooroi purapaive oearoi visii iava. Ari ita, uvare oisi-a eisi osa iavirava vuri vovou veritavora vapa uriripaoro vapa pura arapa ita. Iu, uvare ragaipa siraopaoro goruvira rutu ragai vo reoaro sirova torevokovira rutu utu iraotaepa rera eera torevokooro ira vuri pitupitu purareva. Oa iava va eakareva. Oire uva oisi-a eisi osa iava ragai vorerivira keke ruipapatai vaore, ra visii vovouaro kekeoro va-ia oisi taraira eisi oiso, Oiraopavira rutu viapau oiso vuria vaiei visii-ia, vo uvare oisi eisi rera pietava eera.

¹² Oire vo rigato eva oa puraavora uva viapau oiso rugorugooraea, Uvare vuri pitupitu purareva, ora o tapo iria rera vovouaro-ia vuria oueva. Viapau. Ari visiire rugorugooapaoro evo pasi rigatoavora visiipa. Oisore ra va kekeoro vo reo sirova utuoro ora visii-ia va iava taraita vo Pauto osireitoaaro-ia. Ra oiso purata, “Oiraopavira rutu oiso osa Pol-pa siraopavioveira ora voeao oea rera tauvapaiveira.” ¹³ Oa-a eva vituaro iava vegei iava sopauarei varaata piepataveira.

Iu. Roru iraopavevoi visii vovouroaro-ia ora ro-ia tapo Taitas. Uvare vegei roru pierevora rutu va-ia, osa visii iava vegei tavitavirevora, vo osa visii rutu rera vo vovouroaro goru piepatava rera vo tavakaroaro verapaoro. ¹⁴ Ari ita, voviri tuariri Taitas tavi rovoava oiso, “Evoea Korin-pa irara oea ragai vo reoroaro uvuivere rara.” Oire uva va-a eva osa ragai vo reoaro eva oirao pietavora rerapa visii vo vovouroaro iava. Uvare vokiara rutu-ia vegei visiire oiraopavira reopaveaira. Oiso osa vo reo oa vateava Taitas-pa visii iava, uva oisi oiraopavira rutu karekeera. ¹⁵ Oire uva visiire rugorugooapaoro rera vaaro siraopa vovou kavikoa riropai. Eake iava? Uvare ikauvira rutu ora visiipa rera rei vaisi pietava, vo uvare rera vo reoaro uvutava. Ora vao-ia tapo osa ora visii raga oisoa ora uriri piepata oiso rugoopoaro, E vearovira avu rera vo vovouaro sirova utuviovore? ^{16^f} Uva roru iraopaavo, uvare vao-ia tarai ovoirai oiso, Goruvira rutu eisi vo vovou purapataveira eva vearoa.

Oirao Pie Vovou Irara Uvuipaa Araoko Irara Oaive Tauvapaive

8 ¹ Araoko irara oaa, oiso ruipa iraoparai visiipa ra oiso ragavira taraipata voeao-ia lotupa gururo oea voraro toupaiveira Masedonia Provins sovara-ia. Vao iava osa Pauto oisoa rirovira rutu voeapa vereopa vovou rutu purapareve. ^{2^g} Vosa riro tavakaro rutu voea-ia pou piro, uva evara-a oara-ia toupaoro uvuipaa touvira ra roruvira rutu toupaive. Uva vo rorua eva vituaro-a vao-ia, orekerovivu-ia voea varaaro oara-ia oisoa sirao vate purapaive. Oiraopavira uvare apota iraravi rutu-a. Ari oisi

^f 7:16 2 Te 3:4 ^g 8:2 2 Ko 9:11

toupaoro apotavira riroa rutu sirao vate puraivora.³ Uva oiraopavira visii tavipaavoi oiso, Voea varaviaro rutu orekerovu vateivora Krais voeaaro apota irara tauvapasa. Ari ita, pute pievira oaravu ita voea varaaro vateivora. Osa piepaivora eisi ora voea vo ruipaaro raga sirova.⁴ Uva goruvira ragai tavipaivora, “Igei ruipa iraopaei rutu oiso ra sirao vate purapaio va takuvupaoro oearovu vo vateroaro tapo. Oa iava uvuipaiei ra va-ia Pauto voeaaro tauvapaio.”⁵ Uva oisoa oiso keapaave, Gareavi raga monia sirao vate oa vatei, osa viapau. Riroa rutu oa vatepaivora. Ari ita, oisi-a eisi osa ragavira ora voea rutu iava sopaura rutu oisoa Turaropa vatepaive. Eisi osa ragavira Pauto vo vovouaro sirova utuoro ora voea rutu iava ita sopaura vateiva vegei tauvapaoro.

⁶Oa-a eva oa iava oiso Taitas-re puraveiera, “Ari ita, voviri tuaririvi Korin-pa irara tavarivora, oiso ra sirao vate purapaive. Ari vosa viapau ikaupavira va guruguruive, uva eva raga-ia uvuipauei ra voea tauvarivora, va ikauvira opesi pieive va guruoro.” Eisi osa rera tativevora.^{7^h} Oiraopavira rutu ita oiso osa ovokirovu-ia okovorovu purapata, ra vearovira rutu vara purapata riro goruvira. Uva oisi-a eisi osa ragavira visii-ia taraiparai oiso, Osa ita goruvira rutu Jisas vo reoaroria pitupataveira. Ora va kosi piepataveira vearovira rutu. Ora vearovira rutu vearo tarai-ia taraipataveira. Ora vegeipa sirao iraopataveira. Ari ita, ikauvira rutu ragai vo reoaro uvu ovoitava ragai tauvasa. Oire uva vearovira rutu pute pievira vara evara purapataveira. Uva visii arepaavoi ra vao tapo sirao vate vearovira rutu ita purapata.

⁸ Ari ita, ragai viapau oiso reo goru vai purapaavoi vaore, oiso ra va sirova utupata. Viapau. Ari visii tavipaavoi voeao iava oea oiso ruipapaaia oearovivu tauvapaive. Uva visii akepaavoi oiso, “E uvuipatai ra oisi pieta eisi?” Ra va iava visii vaaro siraopa vovou kareke pieta viaevira rutu.^{9ⁱ} Uvare taraipatai vigei reraaro Turaro Jisas Krais vo vovouaroria vao vereopa vovou. Ira oisoa riroara rutu-ia orekerovu pitupareve ora rera varaaro. Ari ita, oa iava vara-ia ora apota pieroepa rera raga visii rutu tauvaoro. Uva oisi ora apota pieroiva, eisi visii piereva, oiso ra riroara rutu-ia orekerovu pitupata rera varaaro vearovpara.

¹⁰ Oire uva oiso rugorugooparai vao iava, Veeropai vosa vo kovo opesi pieta ora visii varaaro moniara guruoro sirao vate puraoro, vo kovoar rovotavora vo ivari-ia oa putevora. Ari ita, uva voari oearovivu tauvasa vovou rovotaera.¹¹ Uva oisi-a eisi osa iava uvuipatai ra ikauvira ora visii vo kovoaro opesi pie ovoita visii vo ruipaaro oirao piepaoro. Ra oisi vo moniro guru ovoipaoro voeavio apota irara tauvapata voea vatepaoro vara. Vosa riroara moniara sirao vatero touve, oara-ia ita uvuipatai ra vara vateta. Ari vosa garearavi, oire oisi raga ita vara vateta ita voeapa.

^h 8:7 2 Ko 9:8; 1 Ko 1:5, 12:13 ⁱ 8:9 2 Ko 13:14; Fl 2:6-7

¹²Vosa vearo vovou rutu purata vo vate purasa eva siraoa, oire ra vaia Pauto roru pieta. Vosa riropara rutu, ora garepara visii varaaro oara pitupata, uva viapau oiso Pauto vara vieipare. Uvare va-a eva visii raga vo vovouaro vituaro oa-ia oisi rera eisi roru piepataveira.

¹³⁻¹⁴Viapau oiso visii tavipaavoi ra visii raga kasivarivira kovopata, ovusa oearovu tou ragapaive pokapokapaoro. Viapau. Ari vo vuutaoia riroara rutu orekerovu toupaivoi visii ruvara-ia. Evara-a oara iava uvuipatai ra voeaviopa apota irara vatepaoro voea tauvapata. Oisore ita ra vo utupaua riroara vai-ia ita pituivere. Oire ra visii tauvaive ita oarai vatepaoro vo osa ita apotavira toupata. Osa iava uvuipatai ra vaeavira rutu ora tuutuukopata ita. ^{15^j} Tugoropa Vuku oiso purapapeira,

'Ro ira riroara rutu ora rera varaaro gurupareve, oara-a evara viapau oiso varao-ia putepaiveira oarapa ruipaparoveira. Ora oiso osa ro ira gareparavi ora rerapa gurupareve, oara-a evara viapau oiso potepaiveira varao-ia oarapa ruipaparoveira. Oara rutu evara rerapa uvuipai ro ira ora rera iare riroara rutu gurupareve, ora ro ira ora rerapa gareparavi gurupareve.'

Uva oisi rutu toupaivoi vo visiipa vo osa orekerovu gurupata sirao vate purapasa oearovivupa.

Oearovu Kovopa Irara Poua Virovere Korin-ia

¹⁶Vegei Pautoa-ia vearo vaisi purapavevoi rorupaoro rutu, uvare Taitas eisi piereve oiso ra visiipa siraoparo, oiso osa vegei oisoa visiipa siraopave. Oa iava rirovira rutu oisi vovou iraoparoi oiso ra visii tauvapareve. ¹⁷Ari ita, ora rera vo vovouaro rutu sirova utuoro uriorovere rara visii tauvapasa. Vosa oisi eisi piereve, oire ra oisi iavirava vegei vo reoaro sirova uturo vao oa-ia rera sipopavevoi visii iare. ¹⁸Uva vaiterei rutu sipopavevoi visii iare ora ro iravu araokoto oavi. Ro ira-ia vearo vaisi rutu purapaiseira lotupa gururo vo uruiara rutu-ia. Eake iava? Uvare vearo kovo rutu purapareveira Vearo Siposipo kosi piepaoro. ¹⁹Ora vao tapo-ia oiso-ia uvare voea raga lotupa irara rera reesioro rera ropoiva vaore, oiso ra vegei taveopareve. Ra igei rutu vo kovo purapaio Turaro vaisiaro rei piepaoro, vo osa sirao vatero kaepaoro avapaio voearopa apota irara. Oire va iava oisi ora igei iava voea tauvapa vovouro kareke piepaio voeapa.

²⁰Oire uva oisi-a eisi osa piepaoro ora vatatopopaoi rutu vaopa, teapi oearoi igeire vuri rugorugoo vai kosi pieive va iava vao vo osa va vao sirao vate riroa vatepaio oearoipa. ^{21^k} Igei katai vovou ragava toupaioveira, oiso ra va iava torevoko vovou raga purapaio Turaro osireiaro-ia ora vo oirara rutu osireiaro-ia.

^j 8:15 Eks 16:18 ^k 8:21 Ro 12:17, 14:18

²² Oire uva iravu raga ro vigei araokotoaaro ira voea tapo arupavevoi visii iare. Ari ita, ovokirovu rutu-ia rera vo kovoaro sisiropaveaira. Oa-a vao oa iava oiso taraipaveaira rera-ia, uvare rirovira rutu oiso ruipaparoveira ra visii tauvareve. Uva visii-ia vearovira raripaoro oiso vovouparoveira rutu ra visii tauvapareve. ^{23^l} Ora ro Taitas ira ragai tapo kovopareveira visii tauvapaoro. Ora oearovu araoko irara oavi, voeao oea roporopoiva lotupa irara vo reo eva voea vaaro kaesa visii iare. Ra voea iavirava Krais vaisiaro kae pieta. ^{24^m} Uva oiso visii tavipaavoi, ra voeavipa vereopa vovou rutu purapata voea tauvapaoro. Ra oisi iavirava lotupa gururo rutu va-ia taraipaave vao oiso osa oiraopavira rutu visii vaaro iava vearo pitupitu rutu siposipopaveaira visii-ia vearo vaisi purapaoro.

Vatevatea Iava Vao Pauto Vaaro Oirara Tauvapasa

9 ¹ Va iava vao visii tavitavi ragapaavoi vo pasio rigatooro, uvare visii-ia taraiparaveira oiso osa apota irara tauva ruipa iraopataveira Pauto voeao oea Judia Distrik sovara-ia toupaiveira. Ari ita, osa eisi piepataveira ora visii raga vo ruiparoaro sirova utupaoro. ² Uva visii vo vovouroaro-ia tarai rovoraiva, eisi voeaopa oisoa vearovira siposipopaa oea Masedonia Provincias-toupaiveira. Uva oiso puraparaera, “Voeao vigei araoko iraraaro oea Grik-ia toupaoro, ora voea vo vovouaro puraivorao vao sirao vate vatepa vo ivari-ia oa putevorao. Oire uva visii iava uvuoro voeo Grik-ia tou irara voea vo vovouaro puraivora voeo apotapa irara tauvasa.” ³ Oa vituaro-a eva oa iava voeao araoko irara oavi visii iare sipopavaivoi. Oire ra oisi iava vo reo eva visii iava oiraopavira rutu karekepe, vo osa visii ruvara iava oarai sirao vatero vai oupaive. Vosa viapau oisi ovatevatearoi ravaata, ra oisi iava viapau ragai vo reoaro oiraopavira karekepe. ⁴ Oire vosa oearoi Masedonia iava ragai tapo urioavere, vo osa viapau moni vatatoporo vaiva toupata vare eva sirao vate, uva oisi-a eisi osa iava uvuiparai ra riro rutu ariia oua visii iava. Oiraopavira oiso osa visii tapo uvuipatai ra vo arii outa, vo rara rirovira rutu vo vatevatearo egaega ragapaoro reoreopata, vo osa viapau vara vatepata. ⁵ Oire uva va-a eva vituaro iava vigei araoko iraraaro ira pie rovoavoi visii iare sirao vate ravaasa vo vateo oa iava ragai tavi rovotavora. Uva oisi-a eisi osa iava vo vatevatea rutu eva ravaavira visii ruvara-ia toupaivere, vo ovusa visii ruvara-ia pou virosa uriora. Ra va iava oiso taraira, Ora visii raga vo vovouroaro sirova ututai vo vatevateao vateoro, vo osa viapau ragai vo reoaro iava.

^{6ⁿ} Vaore ovoovoa rugoo iraopata ro iava oirato ira gareara takuraara paureva. Oa iava vara kuearo gare visivi oureverea. Ari ita, ro ira riro

^l 8:23 Fl 2:25 ^m 8:24 2 Ko 7:14, 9:2 ⁿ 9:6 Ga 6:7, 9

takuraro paureva, oa iava vara kuearo ita rirovira oureverea ora rerapa. ⁷Oire visii rutu katakataivira ora visii vo vovouroaro sirova sirao vatero vate iraota. Ra opeita reo goru ragare rugorugoo iraopata rutu, ra vaia sirao vate vatepata. Ora vosa oisi vara purapata, ra opeita ora visii ragare siraopaoro rugorugoopata oiso-ia, Ora ragai varaviaro opesi pieavoi. Viapau. Eake iava? Uvare Pauto taru rerapa vereopa vovou rutu puraparevere, ro ira sirao vate purapareve rorupaoro rutu oearovupa. ⁸ Oiraopavira rutu oiso osa Pauto uvuiparoi visiipa orekerovu vatepasa visii vo vovouroaro-ia pute pievira rutu. Eisi osa iava rirovira rutu orekerovu touvere visiipa ora oearovivu tauvapasa tapo. Oa iava viapau uvuipatai ra orekerovu avu vaipa apotapata varao oarapa ruipapata. ^{9^p} Tugoropa Vuku-ia oiso purapapeira,

‘Ro ira rirovira rutu apota irara vatevatepareve, ira-a eera ira-ia vereopa vovou opesi asavira rutu toupaiverea.’

¹⁰ Ari ita, vo ovoovo-ia tapo oiso oiraopavira purapai, Vosa oirato takuraara paupareveira, Pautoa raga ita-a ira vo takuraro purareva. Oire vosa ro ira otakuraroru ita paureve, uva rera raga ita Pauto ira vo takuraro kova piepareveira. Oire ra va iava oirato vara aiopareve. Osa ragavira Pauto uvuiparoi ra oisi eisi visii pierevora, oisi vo vatero varao vatepata. Osa iava uvuipatai ra vo vatero tuuaro pute pievira rutu oupata rera ruvara-ia. ¹¹Oire vosa Pauto visiipa rirovira rutu orekerovu vate rovopareve, uva visii ita uvuipatai ra vara iava rirovira oaravu vatepata. Osa-a eisi osa iava riro irara rutu oirara uvuipaai ra Pauto vaisiaro kae piepaive, vo rara visii vo vatevaternoaro ou rovopaike ora voeapa varao oara kaeoro uvuipaiei avaio voeapa. ¹²Uvare vo vatevatea eva oa puratavoi oa-ia varei kovoarei toupaivoi oiso, Oavu-a vao apota irara tauvapasa voeao oea orekerovupa apotavira toupaivoi. Ari oavu-a vao-ia oiso ragavira uvare vo vatevatea-a eva oa iavirava riro irara uvuipaai ra Pauto-ia vuurapa vaisi purapaike rera-ia rorupaoro. ¹³Vosa igei vo moniro evara ouoro avaiovere rara voeae vatesa, oire ra vara kekeoro varao visii vo vateroaro siraoara taraiave visii-ia oiso puraoro, “Oiraopavira rutu uvare voeao Korin-pa irara goruvira rutu Krais vo reoaro-ia pitupaikeira vao Vearo Siposipo. Oa iava oearovupa siposipaikeira va iava tavitavipaoro.” Oire ra va iava Pauto-ia vuurapa vaisi puraive visii iavirava. Ora visii vaaro-ia vereopa vovou vearo vaisi puraive vao oa purapata voeae tauvapaooro ora oearovu. ¹⁴Osa iava uvuipaai ra visiipa rirovira variripaave visii kaviko iraopaoro. Eake iava? Uvare uvuipaai ra taraiave oiso, Pauto oiraopavira rutu visii tauvapaooro vearovpara rutu kareke piepareveira visii-ia. ^{15^q} Ari ita, vigei rutu uvuipavie ra vearo vaisi purapape rera-ia va iavirava vao riroa

[°] 9:8 Ef 3:20; Fl 4:19 ^p 9:9 Sam 112:9 ^q 9:15 2 Ko 2:14; Ro 5:15-16

rutu tauva sirao vate rovopa rutu. Vo vateo-ia rera raga-ia ro-ia Krais, ira siporeva Pauto vigei virivarioro vigei kae piesa.

**Pol Takau Reoro Pukoreva Varao Oara Oisoa
Purapaive Aposel Irara Takaupaoro**

10 ¹Ragai-a vao-ia Pol ragoa oiso visii tavipaavoi ra goruvira rutu vo reore rugoo iraopata. Uvare oiso purapataveira, “Pol igeipa tauaivira toupaoro igeipa uriri asavira riro gorupa reoro vatepareveira. Ari vosa igei tapo touparevori, ra va iava kave visivi reoreoparo igeire.” ²Oire uva oiso ragavira visii tavipaavoi vo vovou sirova Krais oa oisoa purapareve kave vovou. E ragaipa ruipapatai ra visii iare uriora uriri asavira visii tapo toupaoro reoreosa evoa visii rutu puaaro-ia, eke? Opeita eisi ragai piepata, oiso ra oisi piea visii-ia. Uvare oiraopavira rutu taraiparai oiso osa uvuiparai ra uriri asavira rutu oisi eisi piea voeao iare oea vegeire oiso purapaaveira, “E vaiterei rasitoa raga vo rugorugooroaro sirova utupasiveira.” ³Ari ita, vegei rasitoa-ia toupaveaira. Uva viapau oiso rasito vo pitupituarore rugorugoopaveaira oiso ra va-ia gorua oupave Seten-va ora upopasa. ⁴r Varao upo purapara oara-ia upo purapaveaira, uva viapau oiso vova rasitoa-ia vara-a. Viapau. Ari evara vova Pauto ruvara-ia uriopapeira riro goruara rutu. Oara uvuipapeira rutu vao riro gorua vuria opesi pie ovoipasa, ora vao rera vaaro riro goru kovo. Osa ita eisi osa vegei varao opesi piepaveaira, oara purapaiveira oirara varao kuuvu reoro Pautoa tapo kaureopaoro. ⁵s Varao oiso vosa oearovu Pauto toga ragapaive oreorovu-ia rera takupaoro, vo rara oisi vo reo iava viapau oearovu rera oirao piepaive. Oire uva vo reoro verapaveaira varao oara iavirava oearovu ora vaisi oaive raga kae piepaiveira, oiso ra oirara vo rugorugooroaro tavariopavevora, oirara uvuipaai ra Krais ragare rugoopaave rera raga sirova utupaoro. ⁶Osa pieveare eisi ra va iava oisi eisi toupata Krais ragare rugoopaoro. Osa iava uvuipaveiei ra uriri asa vovou rutu iava oearovu visii iava vo rugorugoaro torevokove, voearo oearoa touvira rutu ora voea ragare rugorugoo iraopaaveira Pauto vo reoroaro uvupa arapa.

⁷Osireiara oavisii vura pieta. E Apeisi-a? Viapau vegei sopaaro eveipata, eke? Uvare vegei tapo ita sopaura oave porevevora Krais iare oiso rutu osa visii. Oire vosa irai oiso ora iraire puraparo, “Ragai-a Krais reraaro,” uva uvui iraoparoi ra vorevira rera raga ita ora sopaarore rugorugoopaoro ora rugorugoo piero. Oisi iava oiso tarairo, Ragai ita Krais reraaro. Eisi raga ita osa vegei tapo ita toupave, Krais vaitereiaro. ⁸Eagara vosa ragai raga rirovira rutu reoara puraavora ora ragai iava oiso, Ragai reiparai visiipa. Uva viapau oiso vo reo-ia vao ariia vai

^r 10:4 1 Ti 1:18; 2 Ti 2:3; Ap 7:22 ^s 10:5 1 Ko 1:19; Ais 2:11-12

ouavoi. Vo uvare Turaro raga ira oisi ragai pierevora visii varaaro oirao pie vovouro tore piesa. Viapau oiso ragai vo kovoaro-a visii vo vovouroaro oirao pie vovouro tekipasa. ⁹Ra opeita oiso rugoopata, Ragai vo pasiro rigatoavoi visii uriri piesa. Viapau oiso ragai eisi visii pieavoi. ¹⁰Oearovu vai pasi visii iava oiso purapaa, “Pol riro goru reoro purarevoi igei torevokosa vo pasiro-ia. Ari vosa igei tapo touparevori vo-ia, ra raveravevira raga reoreo ragaparo akukuvira.” ¹¹Ragai evoeapa oiso ruipa iraoparai, ra vao-ia oiso taraiave rutu osa ragavira visiipa tauaivira rutu toupaoro vo reo rigatoavoi vo pasiro-ia. Uva vo reorei vaeavira rutu toupaivoi ora vo reo oa taru puraavere vo osa visii iare poura viro evoa.

¹²Viapau oiso reoreopaveiei osa voeao oea ora voea vo kovoroaro raga rovirieipaoro oiso purapaa, “Oearovu vuri kovoro purapaiveira, ovusa igei vearo kovo ita purapaio.” Vo ovusa voea raga ita oiso purapaaveira, “Viapau oearoi uvuipaai ra oiso vearopa kovoro vai purapaive osa igei.” Uva vegei viapau oisi uvuipaveiei ra eisi purapave. Uvare kokoropa reoro raga varao oara-ia eisi purapaaveira. ¹³Ari Pautoa raga-a ira vegei oisi tavireva vo kovo vao-ia purasa. Oa vituaro iava rera vo reoaro raga sirova utupaveaira vo osa visiipa kovopaveaira. Uva viapau uvuipaveiei ra oiso purave ora vegei ragare, “Okovovu raga-a vao-ia oa purapavevoi vearovira.” Viapau. Ari vo kovo raga vao-ia oa iava tavitavipaveaira, Pautoa raga oa vegeipa vatereva va purapasa vo visii tauvapaoro ora oearovu. ¹⁴Vosa oisoa toupata voari tuariri Vearo Siposipo uvu asavira, uva visii iare urioveiepa va iava tavitavisa vao Vearo Siposipo. Oa iava uvuipaveiei ra ora vegei vo kovoaro iava torevokovira tavitavipaoro rorupave rutu, uvare vo kovo-a eva Pauto oa vatereva vegeipa, oisore ra va purave visiipa. ¹⁵Uva viapau oiso oearovu vo kovoroaro egaegapaoro oiso purapave, “Vegei vo kovoaro raga vao-ia osa va purapaveaira.” Viapau. Ari varao raga iava tavitavipaveaira oiraopavira okovoa purapaveaira. Ari ita, vegei oiso ruipapaveiei ra visii vo vovouroaro oirao pie vovouro kovapape rutu. Oisore ra visii tauvapaoro vegei vo kovoaro riropape rutu vao oirara tauvapasa. ¹⁶Uva ita, uvuipaveiei ra otaererovu iare ita avave Vearo Siposipo iava tavitavisa visii vo taerearo-ia puteoro. Uva uvuipaveiei voeaopa siposipove oea viapau Vearo Siposipo iava uvupaiveira. Osa iava viapau uvuipaveiei ra oearovu raga vo kovoroaro egaegapaoro rorupave. Viapau. Ari vo kovo raga vegei. Eake iava? Uvare vegei raga-a vegoa Krais iava rovopavira rutu voea evoea tavitaviveare rara.

^{17^t} Uva oiraopavira rutu-a, uvare Tugoropa Vuku oiso purapapeira, ‘Ro ira oiso vovouparo ra iravu raga vaisiaro kae piepareve, ira-a era uvuiparoi ra Turaro raga kataito vaisiaro kae piepareve.’

^t 10:17 Jer 9:24

¹⁸ ^u Eake iava? Vosa ro oirato ira ora rera raga iava vaisia kae piepareve oiso purapaoro, “Ragai vearo kovo rutu-a vao purapaaveira,” oreoa eva akuku reo raga. Ari vosa Turaro Pauto rerare oiso puraro, “Eera vearo kovo rutu purapareveira,” oire ra va iava vo reo eva oisi oiraopavira rutu toupaive.

Pol Poeravira Rutu Kuuvu Irara Iava Aposel Irara Tavitaviroepa

11 ¹Oiso ruipaparai ra ragai vo reoaro uvuta, uvare oearovu ragaire oiso purapaaveira, “Rerape eera. Ira ora rera vaisiaro raga kae piepareveira ora rera vo kovoaro iava eera Pol,” osa viapau ragai oisi eisi. Uva ita, uvuipatai ra ragai vo reoaro uvu iraopata. ² ^v Eake iava? Uvare ragai visiire rirovira rutu rugorugoo iraoparaveira, oiso raga ita osa Pauto visiire rirovira rutu rugorugooparoveira oiso, Teapi oeai visii ivuive rera arova. Oa-a vao oa iava oiso rugooparai visii-ia, uvare oiso rutu toupatavoi ovoovoa, oiso osa o iriavu tavauruva iria reesireva aiteto iravupa viovokoto, oiso ra oira oureve. Uva oisoa vaiterei vo vokiarore ora ousapa voki tuepaoro aiteto vearovira rutu oisoa oira tokipareve vaopa oiso, teapi irai raga oira-ia viria vai pura rovoreve. Oire uva oisi-a eisi osa ragai-a ita visii rutu aitearo ragoa visii reesipaaveira, oiso ra Krais tapo kataivira rutu ora tavosipata. Oa vituaro iava eisi vokiara rutu-ia kasivarivira visii tokipaaveira. ³ ^w Eake iava? Uvare vapa vao uriri iraoparaveira oiso, teapi oearoi raga visii vo rugorugooroaro tekipaive vara vuri piepaoro. Ra oisi iava vo vovou kavuta vare ovauoro oa purapataveira Krais tapo ora tavosipaoro. Teapi oiso pieta osa o-ia Iv iria piro pierava ro rakoruto Seten vara raga-ia evara kuuvu reoro. ⁴ Ari ita, rorupataveira oearovu vo siposiporoaro uvupaoro, oara osivu ragavira purapaiveira. Uvare iravu vai raga iava Krais vo siposipo eva. Viapau oiso rera raga ro Krais ira iava visii siposipopaveira. Uva oisi ragavira-a eisi osa iava vo reoro evara oaravu raga tovopataveira ora visii iava sopauraia. Oa iava ora visii sopapro iare iravu raga uraurato oupataveira. Oiraopavira rutu uvare voea evoea vo siposipopro viapau oiso toupaiveira osa vo siposipo vegei vaaro. Ora eera uraurato iravu raga. Viapau oiso ro-a Tugoropatoa rutu Uraurato ro ira-ia taraipaveira.

⁵ Uva oear evoea oiso purapataveira, “Vearo irara rutu voeao-ia aposel irara.” Ari ita, ora ragai vo kovoaro-ia taraiparaveira oiso, Viapau oiso evoea vo kovoaro ragai vo kovoaro-ia putepaiveira. Viapau. ⁶ Uva ita, viapau oiso uvuiparai ra vearo reo vai puraa, oiso osa vo reoro oara purapaiveira. Ari ragai vao raga-ia oiraopa reo rutu-ia vearovira rutu taraiparai, oiso osa va iava oisoa siposipopaa visiipa roroirovira rutu va kosi piepaoro. Ora oiso tapo osa oisoa torevokovira rutu ragai

^u 10:18 Ro 2:29 ^v 11:2 Hos 2:19; Ef 5:26-27 ^w 11:3 Jen 3:4; Jo 8:44

vo pitupituaro viaevira rutu visii osireiaro-ia purapaa, oiso ra vara-ia taraipata oiso, Vo reoro-a eva Pauto vo reoaro rutu oiraopara.

⁷Oiraopavira rutu va iava osa oisoa Vearo Siposipo iava visiipa siposipopaa. Uva vo kovo eva oa-ia viapau oisoa moniara vai oupaa visii ruvara iava. Viapau. Ari ragai akukuvira rutu eisi oisoa piepaa ora ragai vaisiaro raga vara piepaoro, oisore ra visii vaisiaro kae piea. Uva apeisi-a? Vuria vai oa oisoa purapaa eisi piepaoro, raa? ⁸Ari ita, vosa oisoa visii tapo toupaa, uva oearovu lotupa irara uvarovuva ragai oisoa tauvapaive moniara vatepaoro varao oara-ia oisoa visiipa kovopaa. Uva eisi osa piepaoro oisoa moni oupaa oearovu raga ruvara-ia vo visii tauvapasa vara-ia. Uva apeisi-a? Oisi eisi viripai, raa? ⁹Oire vo osa visii tapo toupaoro moni apotaparaera auere ora ragaipa oaravu avu vai voripasa. Uva viapau visii areavora moniara vaire. Viapau. Ari voeao raga araoko irara oavi oea oisoa Masedonia Provins iava uriopaave ragai tauvapasa. Viapau visii ruvara-ia moni areparaera. Uva viapau oiso ra visii arepaa oaraire ita moniara vai vo utupavira. ¹⁰Taraipatai oiso osa oiraopavira rutu oiso puraparai, Krais tapo ora tavosiparaveira. Uva oisi ragavira ita oiso osa oiraopavira rutu oiso puraparai, Viapau rutu irai uvuiparoi ra ragai vo siposipoarore korukoruro, osiposipoa purapaavoi vao iava osa visiipa akukuvira rutu oisoa kovo ragapaa moni ou asavira. Viapau. Ari ragai vo reoaro voraro rutu avaperea Grik-ia. ¹¹Eake iava oiso puraparai visiire? E viapau pasi visii vaipa siraoparaveira, raa? Ari ita, Pautoa raga taraiparoveira ragai vaaro-ia riroa rutu siraoa visiipa oiraopavira rutu oa ragai-ia toupaiveira.

¹²^x Oire uva akukuvira raga touvira moni ou asavira visiipa kovopaavere. Uvare evoea oearovu oea vaisipataveira oiso, Aposel irara oea moni oupaoro kovopaiveira. Uva oisi-a eisi osa iava viapau uvuipaai ra ora voeao vo kovoaro-ia rorupaoro vovio utupauavi va iava tavitavipaave, oiso osa ragai ora ragai vo kovoaro-ia rorupaoro uvuiparai ra tavitavipara. ¹³^y Oearoa viapau oiso aposel irara-a. Viapau rutu. Ari kuuju irara raga evoea. Oea ora voeao vo kovoaro keakeavira raga purapaiveira va tavariopaoro vaore, oiso ra utupauavi oiraopavira rutu voeao vo kovoaro oiso karekepe Krais voeapro vo kovoaro aposel kovo. Vo osa viapau rutu. ¹⁴Ari ita, viapau oiso va kekepaoro ora sitaraero. Uvare Seten tapo ira uvuiparoi ora rera raga ora tavarioparo. Ra va iava eisi karekeparo oiso, Purapurapato enselto ro ira oiraopa reo rutu iava tavitaviparoi. Vo osa viapau rutu. ¹⁵^z Oire oisi-a oiso osa vo ovoovo sirova utupaoro ora rera Seten voeapro kovopa irara vo vovouroaro tapo tavariopaiveira, uvare ora voeare eisi rugoopaaveira, oiso ra oearovu visii iava voeaa vaisipaive oiso, Vearo irara rutu aposel irara. Vo ovusa

^x 11:12 1 Ko 9:12 ^y 11:13 Ga 1:7; 2 Pi 2:1; Fl 3:2 ^z 11:15 Fl 3:19

Pauto vearovira rutu voea-ia vurapareveira vore tuepaoro utupaua, uva voea vo voriaro vatereverea evara kuuvu kovoro voeapa vorioro.

Pol Riroara Rutu Tavakaara Oisoa Oupareve Aposel Kovo-ia

¹⁶ Oire ragai ita oiso vorerivira visii tavipaavoi voeao iava oea ragaire oiso purapaaveira, "Rerape eera. Ira ora rera raga ora rera iava vaisia kae piepareveira." Opeita visii tapo ita ragaire oisi purapatai eisi. Ari vosa oisi eisi purapata, oire eagara, uvuipatai ra touvira ragai vo reoroaro uvuta ¹⁷vo osa oiso puraparai, "Vearovira vao purapaa," ora "Ragai oa puraavere vearovira rutu." Uva Turaro viapau vo reo eva ragaipa vaterevoi. Ari ragai raga vo rugorugooaro iava oiso vo reo purapaavoi akukuvira raga. ¹⁸Ari ita, riro irara ora voea raga ora vaisiaro kae piepaaveira, uvare vo rasio vo rugooaro sirova utupaaveira oisi eisi piepaoro. Oire uva eagara ita. Ragai tapo ita oisi piepaavoi. ¹⁹Visii raga ita ora vaisipatai oisio, Igei-a riro tarai irara rutu. Osa iava roruvira rutu vo reo uvupataveira oa-ia oearovu oiso purapaaveira, "Igei uvuipaietra oiso vearovira vara puraio, eke eisi ragavira." ²⁰Oiraopavira rutu visii roruvira rutu evo reoro uvupata varao oara-ia oisi eisi oiso visii tavipaive, "Oire oisi eisi piepata ikauvira!" Ora tapo oiso osa rorupata voea vo rugoroaro raga sirova utupaoro, vo rara visii vo rugorugoooro paipai piepaive visii varaaro ou ragapaoro vatauvira raga. Ora vosa visii oiso piepaive akaipa irara raga. Ora vosa visii puaaro taparakopaive. ²¹E vuria vai pasi puraavora, uvare viapau oiso eisi visiipa oai puraavora tapo, raa?

Oire vo osa oisi eisi purapaave oiso, "Igei vearoa vao-ia purapaiovoi," osa raga ita ragai tapo uvuiparai ra oisi reora visiire eisi. Ari ita, uvuiparai ra eisi kokoropavira reora visiire osa voeao oea vuriara purapaiveira oisi eisi reoreopaoro. ^{22^a Ora apeisi-a? Ora voeare oiso purapaaveira, Igei-a Hibru-pa irara? Osa raga ita ragai tapo uvuiparai ra oiso purara, Ragai-a iravu Hibru-pato. Ora apeisi-a? Jiu-a voea evoea? Iu ita, uva ragai tapo ita iravu Jiu-pato. Ora apeisi-a? Ebraham aao iraraaro-a, osatoa tapo ita ragai, ragoa oisi toupaa. ^{23^b Vosa oiso purapaave, "Igei-a Krais kovopa iraraaro." Uva ita, ragai tapo vearovira Krais vo kovoaro goruvira rutu purapaaveira voea vo kovoroaro-ia putepaoro rutu. Uva ora ragai-ia taraiparai uvare oisi rutu eisi ora ragai raga ora vaisiaro kae piepaavoi oiso rorovira rutu osa kokoropato. Oire uva va-a vao osa oisoa kasivarivira Krais-pa kovopaa, oa iava oisoa vo ovuutarovu-ia ragai tovopaiive tuukepa kepa-ia. Ora rirovira rutu oisoa ragai ragipaiive. Ora vo osa oisoa ovokirovu-ia ragaipa oisoa tutuu pie ragapape oiso ra kopiira. Oire uva oisi-a eisi osa oisoa piepaavora, ragai vo siitokaroaro voea vo siitokaroaro-ia pute iraopaive rutu evoea}}

^a 11:22 Ap 6:1 ^b 11:23 2 Ko 6:5

aposel irara riro kuuvu irara. ²⁴Oire vo vavae vokiro-ia oara sovara-ia oisoa ragai ragipaive aue-ia kopirovu iro voea vo pitupituroaro sirova utupaoro Jiu. Osa oisoa piepaive oearovu oirara ragipaoro vo peva tau vo resura vatara vuutaro rutu-ia (39) ragipaoro. ^{25^c} Ora voea tapo Rom vata oea ita ragai ragiiva opevavu-ia ita voki. Uva ovokivu-ia ragai vurokoiva aue-ia aveke. Ora vo peva selpa uvuo peva oara ragaiva vuriepa vo peva vuuta rutu-ia vo rirova-ia purepava. Oa iava voa avakava igei oisoa vuri piepaeve. Vo uva katai voki rutu-ia ravireopa voki gaegaerevira touava ora oavu-ia rupa voki voa raga avakava ivara-ia gaegaerepaoro. ²⁶Oire vo osa oisoa voraro rutu vokapaoro viripaa, uva vo tavakaro ragai iare oisoa karekepape oiso rutu osa varao pirutuara, ora voeao kavirupa irara. Ora vosa voeareo Jiu-pa irara ora voeao ratau tou irara oiso ruipa ragapaave ra ragai vuri pieive rutu. Ari ita, vosa reipa uruiro tapo-ia toupaoro oisoa vo tavakaro oupaa ora voraro tapo vegoaro. Ora voraro avakava selpa uvuoara-ia vokapaoro. Ora vao-ia tapo oisoa tavakaara oupaa rara ragai keakeapaive oiso purapaoro, “Igei-a vii vate iraraaro.” Vo osa viapau. ^{27^d} Uva voa-a vo uva oisoa kasiraovira rutu kovopaa. Vao-ia osa riro ruparo rutu-ia viapau oisoa uusipara, ora viapau aiopaa, ora viapau ukaiopara. Ari ita, riro vokiro rutu-ia oisoa aio apotapara rutu, ora aue varo, ora aue kepa vaore uusipasa.

²⁸ Ora oiso osa oavu-a vao-ia, uvare vokiara rutu-ia oisoa riro vavata rutu siraoa oisoa kaepaa lotupa gururo ruture voeapa siraopaoro rutu ²⁹ oiso-ia, Vosa oearovu oisoa raveravepaave, vo oa iava oisoa ragai tapo ita oisi ora ragai-ia oraverave sovopaa. Ora vosa oearovu oirara oearovu vuri vovouro-ia kove piepaive, oire ragai tapo ita otavakaroa evara vo siraoaro oisoa sovopaa vo ora ragai-ia oiso rutu osa eto kasi.

^{30^e} Vosa ora egaegapaoro vo reoro puraa ora ragai iava, oa iava uvuiparai ra varao raga iava visii tavitavipaa, oara iava ragaire oiso puratavere vai pasi, “Viapau oiso riro gorutoa vii Pol.” ³¹ Uva Pautoa raga Turaro Jisas reraaro Aite ira vo vaisiaro kae piepaiveira rutu oirara, ira taraiparoveira vo osa ragai viapau oiso visii keakeapaa. ^{32^f} Ari ita, vo osa Damaskas urui-ia touava, ovusa ro Reito Aretas reraaro kovopato oisoa voa turaroparo, ira ora rera voeaaro uutupa irara arureva, oisore ra ragai ouive vo rei urui rataoaro riaaro-ia, oiso ra ragai tovoive tuukepa kepaa. ³³ Ovusa voava voea asavira toriava, uvare oearovu ragai vara pieiva rirova-ia kuverava kiuvupa ratao-ia ragai pute pieoro vo kasura iava. Oa iava viapau uvuiaepta oiso ra ragai ouive voea uutupa irara.

Urusiara-ia Riro Reoro Rutu Iava Pol Kareke Piepareva Pauto

12 ¹ Vo reo iava ragai oiso ragavira reoreoparai osa oearovu piepaiveira ora voea iava vaisiara oaive raga kae piepaoro. Ari

^c 11:25 Ap 16:22, 14:19 ^d 11:27 1 Te 2:9 ^e 11:30 1 Ko 2:3 ^f 11:32 Ap 9:24-25

eagara osa piepaa ita. Vo uvare ragai oiso ruipaparai ra visii tavia varao iava areo urusiro oara-ia vo reoro vatepareveira Pauto ragaipa ravotovira² oiso-ia, Ourusivu-a vao-ia oa puraavoiva, katai tau vo resura ivaro va isivaaro iava putevorao vo touo-ia oa-ia oiso toupaavora, Ragai vao Krais reraaro. Va-a eva oa iavirava ragai kae pieрева oiso ruture vuvuiua ivara-ia rutu. Ari ita, varauava touava vo urusi-ia eva. Uva viapau taraiparai rutu oiso, Apeisi ragavira-a oiso osa kaera viropa varaua rutuva, eke uraura vai raga. Uvare viapau taraiparai. Uva Pautoa raga ira taraiparoi.

³Oire vorerivira ita oiso puraparai, Taraiparai oiso osa oiraopavira rutu iparaepa vuvuiua iare. Uva viapau oiso aviaviparai rutu oiso osa ragavira avu iparaepa. Uva Pautoa raga ira taraiparoi. ⁴Uvare rera raga-a ira ragai kae pieрева vuvuiua iare, vo uva rera vo reoaro riro gorua rutu uvuava. Uva ragai-a vao oiso puraparai, “Riro goru reo rutu-a oa iava viapau uvuipaii oirara ra va iava tavitavia.” ⁵Uva roru iraopaavoi vara-ia varao oara kekeava vo tou-ia eva. Oa iava visii tavitavipaavoi vara iava. Oire uva viapau oiso ragai vo kovoaro iava vao vearo kovo visii tavitavipaavoi. Viapau. Ari varao raga-a oara-ia uvuipatai ra taraita, Ragai-a Pol raverave vovouto.

⁶^h Vosa ragai raga ora vaisiaro kae pie ruipapara, oa iava viapau kokoropavira reoreoparavere. Eake iava? Uvare oiraopa reo rutu-a vao-ia oa kosi pie iraopaavoi ora ragai iava. Uva viapau ita oisi piepaa ora ragai iava vaisia ita kae piepaoro vaopa, teapi oearoi ragai vaisiaro raga kae piepaoro vo reoro ragare ragai varaaro rugorugoopaave. Ari ita, uvuipatai ra ragai vo kovoaro kekepata ora ragai vo reoaro uvupata. Ra va iava torevokovira rutu ragaire rugorugoopata ragai vaisiaro oisi piepasa.

Pauto Oavu Upia Rerapa Pol Vatereva

⁷Oiraopavira rutu oiso osa riroara rutu pisara vearopara kekeava, vo osa vuvuiua iare taveteava. Uva oisi vai iava pasi uvuiparai ra ragai vaisiaro rei piea evara rutu iava tavitavipaoro. Vo osa viapau oisiei. Uvare Pauto ragaipa oavu upia vatereva vaopa, teapi ora ragai raga vaisiaro kae piepaa vagupaoro, ra oisi va-ia vuria vai puraa. Vo upiao-ia oa oiso toupai, Seten-pa kovopato ro ira ragai iava varaua upia piepareveira vapa oiso, teapi oisi iava vagupara. ⁸Uva vo peva rutu-ia aue vuuta variriparaepa Turaro akepaoro vare vao. Oiso puraraepa, “Turaro, vo upiao verari ragai iava.” ⁹ⁱ Oa iava ragai vo variriaro pukoreva vao-ia oiso puraoro, “Viapau. Ari uvuipaei ra upiavira raga toupari, uvare virivarivira toupari ragai vavaearo-ia. Ari ita, ragai vo goruaro kareke piepariveira rutu, uvare goruvira rutu kovopariveira raveravevira raga

² 12:2 Ro 16:7; Ef 4:10; 2 Ko 11:11 ^h 12:6 2 Ko 10:8, 11:16 ⁱ 12:9 Fl 4:13; 2 Ko 11:30

toupaoro." Osa-a eisi osa ragai tavireva Turaro. Oa iavirava rorupaa tavitavipaoro ora ragai vo raveraveroaro iava. Eake iava? Uvare vara-a evara ragai rugoo piepaiveira rutu. Ra vara iava Krais vo goruarore rugoopara ora ragaipa vaore, ra kasivarivira ragai tokipareve vereopa vovou purapaoro ragaipa.^{10j} Oire ra va iava kave vovouvira rutu toupaa. Eagara ita vosa riroara tavakaara iava vuriara ragai-ia karekepape oiso osa varao, vo osa ragai iava varaua raveravepape, ora vo osa ragai-ia takau vaisiro purapaive, ora vo osa apotapara, ora vo osa ragai uposa aeupaave, ora vo osa orekerovu vuriara karekepe ragai-ia. Oara rutu iava uvuiparai ita ra rorua oupaa vara-ia, vo osa Krais-pa kovopaoro toupaa. Ororu vao vituaro oiso toupai, vo uvare raveravevira toupaoro vao-ia taraiparaveira Krais vo goruaro, uvare ragai goru piepaiveira rutu.

**Pol Oiso Ruipaparoepa Ra Korin-pa Irara Varaaro
Oirao Pie Vovouro Goru Piereve Rutu**

¹¹ Oire uva oisi-a eisi osa purapaoro ragai oiso reoreoparai osa voeao oeae ora voeae iava vaisiara oaive kae piepaiveira. Uva viapau oisi eisi piepaavoi ora ragai vo ruipaaro raga sirova utupaoro. Ari visii raga-a visiigoa ragai oisi piepatavoi, oa iava oiso eisi puraparai. Eake iava? Uvare visii raga ita visiigoapa torevokopai, Visiigoa uvuipatai ra ragai vaisiaro kae piepata. Ari ita, akaipatoa raga-a ragai, ovusa ita oiso toupaoro oearovu vo kovoroaro viapau ragai vo kovoaro-ia putepaivoi, voeao oearoa vaisipataveira oiso, "Vearo irara rutu voeao aposel irara."
^{12k} Vo osa ragai visii tapo oisoa toupaa, uva oisoa ragai vo kovoaro kekepata, ovusa riro goruvira rutu kovopaa raverave asavira. Ora oaravu rutu ravoto kovoro purapaa visiipa, ora okovorovu pisa kovoro. Oara rutu iava taraia outava ragai iava oiso osa vao-ia oa iava oiso taraitaepa, O ari oiraopatoa rutu-a aposelto Pauto reraaro rutu.¹³ Uva eakere ragaire oiso purapataveira, "Viapau oiso vearo vovou vai igei-ia purariva oiso osa vara purariva oloturovupa uvarovu?" Uva visii vo reoaro oiso vai toupaivoi vao iava, osa ragai viapau pasi visii ruvara-ia viapau oisoa moniara vai oupaa vaore orekerovu avu vai voripasa ora ragaipa, raa? Uva apeisi-a? Vuripai oisi eisi, raa?

¹⁴ Oire uva vatatopoparai oisore ra visii iare ita vorerivira uriora. Uvare oiso ruipaparai ra visii iare vo pevapa voka puraa ita visii kekesa. Uvare ragai vo vovouaro visii-ia toupaiveira, oiso ra visii tapo toupaoro visii varaaro oirao pie vovouro goru piea. Viapau oiso visii ruvara-ia moni ousa-a ora ragaipa. Viapau eisi ragavira vovoupaoro oiso moni areparavere visii ruvara-ia. Ari ita, aite irara moniara oaive orirupaiveira ovii irara oaive tauvapasa. Vo ovusa

j 12:10 Ro 5:3; 2 Ko 6:4 k 12:12 Ro 15:18-19

ovii irara kakae vure viapau voea aite irara oaiive tauvapaive oara-ia moniara vai. ¹⁵ Uva oisi-a eisi osa iava uvuiparai ra visii tauvapaoro rorupaa rutu orekerovu rutu ragai varaaro ora sopaua oaa rutu tapo visiipa vatepaoro. Vosa eisi piepaa, ra ragai vaaro-ia siraopa vovou oisi iava eisi taraipata rutu. Uva apeisi-a? Eakere ragaivipa tapo gare visivi raga siraopataveira, raa?

¹⁶ Taraipatai vo osa viapau oiso ragai visii ruvara-ia moni ousa urioraera. Ari oearovu raga visii iava eisi ragaire purapaaveira oiso, "Pol igei keakeapasa urioparoera, vo osa orekeroi vatauvira puraparevora." ¹⁷ Oire uva apeisi-a? Ragai tavita! Aa vao-a oa puraavora, raa? E ragai iraiaro kovopatoa vai aruavora visii vuri piesa, oa iava eisi purapataveira ragaire, raa? ¹⁸ Uva goruvira rutu Taitas taviava voari tuariri. Oa iava rera sipoava visii iare. Ora iravu araokoto oavi tapo aruava rera taveosa. Oire uva apeisi-a? Ragai tavita! E Taitas vai visii keakeareva visii vuri pieoro, raa? E viapau vegei rutu ora Taitas katai vovou raga purapaoro visii-ia oisoa kovopave, ora vo pitupituo oa iavirava visii oisoa tauvapave, raa?

¹⁹ Vosa vo pasio vieipatavoi oa puraavoi, ra viapau oiso vare vao rugoota oiso, Vo pasio rigatorevorao oiso ra yearo rugoo rutu purape rerare. Ari vegei evo reo puravevoi Krais vo vovouaro raga sirova utuoro. Vate irara oave, visii tauvapasa orekerovu rutu purapaveaira. Pauto ragai-ia taraiparoveira, ovusa oiraopa reoro rutu iava tavidara. ^{20^l} Visii tavidara vao iava uvare visiire rirovira rugorugoo iraoparai oiso, Teapi visii iare urioraera, touvira rutu vuri vovouro purapata. Uvare pasi tou visivi vai ora visiire kaureopataveira, ora tapo ora visii kasipu vovouro rutu purapataveira, ora vara riirii vovou. Ora kuuvu reo raga purapata oearovivu iava. Ora oiso osa vai tapo tou visivi oearovivu takaupataveira. Ora vo osa orugoorovu raga vatepata lotupa irara roo piesa. Ora vo osa visii raga vo vovouroaro iava vagupata, ora vo osa ora iiruko vovou purapataveira. Teapi vorerivira oisi raga ita eisi visii kekeia. Oire ra va iava visiire ita kasipura vorerivira. Oapa reasipataveira ragaipa oiso, Teapi visiire vorerivira eisi piea. ^{21^m} Ora oiso tapo osa rugorugooparai vaopa, Teapi vorerivira visii kekeia vo osa touvira vuri pitupitu purapata, ra Pauto ragai arii piereve vao iava, uvare visii varaaro-a vuriara oavisii. Vosa oisi eisi piepata, ra uvui iraoparai ra visiipa siraopao raga. Uvare voeao oea tuariri rutu vuri vovouro puraiva, uva viapau oisoa vara iava ora voeao iava vo vovouisiro oaiive porepaive vara veripaoro varao vuri pitupituro rutu otopa pitupituro.

^l 12:20 2 Ko 2:1-4 ^m 12:21 2 Ko 2:1, 4, 13:2; Ga 5:19

**Korin-pa Irara Uvuipaa Ra Vearovira Rutu Ora
Voea Vo Oirao Pieroaro-ia Ututu Iraopaave**

13

^{1ⁿ} Ragai visii iare vo vokarei puraava. Uva vo vokarei isivaaro iava vo pevapa voka puraavere rara. Tugoropa Vuku-ia vo reo oiso purapai,

‘Vosa vaiterei eke vo peva oirara iravu kekeive ro ira vuria purareve, oa iava uvuipaa ra torevokovira rutu rera togapaive va-ia rera vaaro vuria viaevira rutu kareke piepaoro.’

² Oire uva oisi-a oiso osa vo reo purapaavoi visiire visligoa vuriara rutu oisoa purapata tuariri ora oearovu tapo. Uvare va-a vao osa visii tapo touava eraopa voka-ia, uva evoa oiso visii taviava oiso. Oire uva vorerivira ita visii tavipaavoi oiso visiipa tauaivira rutu toupaoro, “Oiraopavira rutu vo vokari-ia utupa voka visii tapo toupaavere.” Uva voa-a evoa uva viapau oiso irai visii iava kavuavere, vo osa visii rutu torevokopaoro visiire kasipura, visii vao visigoa touvira rutu vuri pitupituro pura iraopataveira. ^{3^o} Uva oiso purapataveira ragaire, “E Krais vo reo vatereva oa vatepareveira igeipa Pol? Eke ora rera vai raga vo rugooaro iava vo reo vai?” Oire vosa visii iare urioravere rara, uva uriri asavira rutu reoreoravere visiire. Ra va iava ragai-ia oisi taraita oiso-ia, Akoea, Krais vo reoaro kosi piepato-a rera ro-ia. Aue iava uvare Krais visii iava sopaura-ia kovopareveira raverave asavira, vo osa rera vo goruaro kareke piepareveira eisi piepaoro. ^{4^o} Oiraopavira rutu uvare oearovu Kraisupoiva vo evao parikou-ia vo uva raverave ovoioro kopii ovoiroepa. Uva varaua oaa raveravepapeira oiso osa Jisas varaaro piererva vo evao parikou-ia. Oa iava rera tapo ora tavosipaoro Pauto vo goruaro oupaaveira. Ari Pauto riroa rutu gorua kareke piererva. Oa iava va-ia Krais vorevira tore piererva kopii a iava. Oa-a vao oa iava oisi ragai Krais tapo ora tavosipaoro kave vovou rutu purapaaveira. Oisore ra vo osa visii iare urioveare rara visii torevokosa, uva rera tapo torepao Pauto vo goruaro kareke pieveare rutu visii-ia.

^{5^p} Ora visii vo vovouroaro rutu sisiro iraota vara rovirieipaoro, ra oiso ora akepata, “E torevoko vovouvira rutu toupai oirao piepa pitupitu sirova rutu utupaoro? Eke viapau?” E viapau oiso taraiptatai, Jisas Krais visii iava sopaura-ia toupareveira? Uva oisi-a eisi osa oiraopai. Ari vosa oearovu visii iava viapau Krais-va tavosivira toupaiseve, ra opesi ovoiave. ⁶ Ora vosa vegei iava sopauarei sisiro rovopata, ra va iava taraita oiso, Oiraopavira rutu Krais tapo tavosivira toupaiseveira Pol vaio. ⁷ Vegei variripaveiei Pauto arepaoro visii tauvapasa, ra viapau vuri vovouro vai purapata. Eake iava? E vao iava osa ora vegei raga ora vaisiaro kae

ⁿ 13:1 Diu 19:15; Mt 18:16 ^o 13:4 Fl 2:7-8; Ro 6:4, 8 ^p 13:5 Jo 6:6; 1 Ko 11:28, 9:27

piepave visiire? Viapau. Ari vaore vegei visiipa oiso ruipapaveie, ra vao purapata oa oiso torevokopai. Vosa oearovu vegeire oiso rugoopaave, Vaiterei vo kovoaro viria, oire uvuipai voeape. Uvare vegei visii ragare rugorugoo iraopaveaira. ⁸ Vo uvare vegei viapau uvuipaveie, ra vao Oiraopa Reo tavariove. Viapau rutu. Ari vegei vo kovo purapaveaira vao Oiraopa Reo vearovira rutu voa kareke piepasa. ⁹ Ari ita, uvuipaveie, ra rorupave vo osa viapau ora vegei vo kovoaro iava vao aposel kovo goruvira tavitavipave. Vorara visii-ia taraipave oiso, Goruvira rutu Jisas raga-ia oirao piepataveira. Osa iava eisi Pauto arepaveaira visii varaaro oirao pie vovouro uvuivira rutu kareke piepasa, vo rara torevoko vovou raga purapata. ¹⁰ ^a Vo osa tauai toupaoro visiipa vao rigatoavoi, oisore ra vosa aa vo reo avuo vao ragai vaaro sirova utupata ora visii raga ora torevokopao, oa iava viapau oiso uvuiparai ra uriora visii torevokosa Turaro vo goruaro iavirava. Uvare rera vo goruaro toupaiveira oirara varaaro oirao pie vovouro goru piepasa. Viapau oisore ra oirara varaaro oirao pie vovouro vuri piesa.

Ovoiopa Reo Vatereva Pol

¹¹ ^r Araoko irara oaa, va vao-ia ovoiopa reo ragai vaaro. Vearovira rutu toupata. Ora visii rutu iava sopaura oavisii rutu tovopaoro torevoko pitupituro raga purapata ragai vo reoaro sirova. Opeita ora kaureopata ora upopasa. Ari uvuipatai ra kave vovou raga purapata oearovivu tapo ora visii iava voea. Uva uvuiparoi Pauto ra visii tapo toupareve ro ira visii vatepareveira siraopa vovou rutu ora gavaure vovou.

¹² Ora visii iava vavaeara oavisii vatepata sekanpaoro araoko irara oavisii tapo voeao Krais voeao. ¹³ Voea rutu voeao Pauto voeao vo toupaoro oiso purapaa visiire, “Vearo voki rutu visii-ia.”

¹⁴ Oire uva ragai-a vao variriparai Turaro iare Jisas Krais, oisore ra visii tauvapareve, vo osa Pauto visiipa siraopa vovou rutu tapo vatepareve. Ora vaore tapo ra taraipata oiso osa Tugoropato Uraurato toupareveira visii iava sopaura sovara-ia, vo osa katai vovou raga-ia toupata rera-ia tapo.

Eisivi raga osa vo pasio purapaavoi, ra opesipe.

Ragai-a vao, Pol.

^a 13:10 Ta 1:13; 2 Ko 10:8 ^r 13:11 Ro 15:33; Ef 6:23